

Graffiti: l'art ingovernable

Passat i present d'un moviment artístic que es resisteix als intents de domesticació de les institucions

PÀGINES 17-20

Directa

setmanari de comunicació

Núm 354 19 de març de 2014 1,70 €

2-4

Els murs que ens separen: panoràmica d'un món dividit que gestiona els conflictes aixecant tanques

8-9

La lluita contra les privatitzacions de l'Assemblea en **Defensa dels Serveis Públics de Lleida**

A fons

Urbanisme per a la República de l'ordre: **el pla Macià** i el desenvolupament capitalista

16

Israel es desfà de les **sol·licitants d'asil africanes** gràcies a un acord secret amb Uganda

ESTIRANT DEL FIL

Des de la muralla xinesa fins al mur de Berlín, l'ésser humà fa segles que construeix barreres per mantenir les societats dividides. Paradoxalment, en el nostre món globalitzat i suposadament obert, hi ha més quilòmetres de murs que mai. La divisió entre països rics i pobres, la seguretat i els conflictes polítics són el motiu principal per construir-los. Fem una panoràmica d'un món dividit que gestiona els conflictes aixecant murs.

LLIBERTATS // HI HA PROP DE 18.000 KILÒMETRES DE MURS ARREU DEL PLANETA

Un món ple de muralles

Víctor Yustres
@victoryus3

El 9 de novembre de 1989, el mur de Berlín, símbol de la divisió mundial en dos grans blocs, el socialista i el capitalista, va caure de manera sobtada. Paradoxalment, però, gairebé 25 anys després d'aquest moment històric que semblava anunciar la fi de les fronteres físiques infranquejables, el nombre de murs construïts no ha deixat de créixer. Durant la darrera dècada, s'han erigit prop de 10.000 quilòmetres de barreres per diversos motius: per aturar els corrents migratoris, per establir una suposada protecció i a conseqüència de conflictes polítics, tant externs com interns. La gran majoria dels casos repeteixen el mateix patró: riquesa a un costat del mur i misèria a l'altra.

física serveix per separar 10,3 quilòmetres de frontera amb Turquia, un pas freqüent de persones migrants en situació irregular que volen accedir a territori comunitari, perseguint el *somni europeu*. La barrera fa quatre metres d'alçada i està rematada amb un filat de pues. Durant els seus dos anys d'existència, ja s'hi han produït morts i violacions dels drets humans de les migrades.

La tanca que separa l'estat nordamericà d'Arizona, a l'esquerra, de l'estat mexicà de Sonora, a la dreta / GORDON HYDE

LA FORTALESA DE LA UE

El blindatge migratori és evident en el cas de la Unió Europea (UE). A l'Estat espanyol, les tanques de Ceuta (8km) i de Melilla (12km) -aquesta darrera, una doble barrera metàl·lica amb fulles afilades i més de sis metres d'alçada- s'han convertit en trampes mortals per a les persones migrants i en l'escenari habitual de drames humanitaris. El darrer episodi va ocórrer el mes de febrer d'enguany: quinze subsaharianes van morir ofega-

Durant la darrera dècada, s'han erigit prop de 10.000 quilòmetres de barreres per diversos motius

des en aigües frontereres entre el Marroc i l'Estat espanyol quan intentaven arribar a la costa de Ceuta, mentre els agents espanyols i marroquins els llançaven pilotes de goma i gasos lacrimògens.

A la fortalesa del sud d'Europa amb el Marroc, cal sumar-hi la nova frontera est del continent: una barrera de ferro i formigó construïda el 2012 a Grècia i promoguda per Frontex, l'Agència Europea per a la Gestió de la Cooperació Operativa a les Fronteres Exteriors dels estats de la UE. La frontera

els murs antiimmigració no només proliferen a la Unió Europea: des de 2006, els Estats Units també reforcen la seva política migratòria construint un mur a la frontera amb Mèxic que ja té prop de 595km i que, segons la darrera reforma del Senat dels Estats Units aprovada l'estiu de 2013, hauria d'arribar als 1.200. Des que es va construir, més de 10.000 persones han mort en aquest pas fronterer, conegut com *el muro de la Tortilla*. La Xina, per la seva banda, també està en procés de construir un mur de més de 1.400km per limitar el flux migratori de les ciutadanes de Corea del Nord.

SÍMBOL DE DESIGUALTAT

L'augment de la construcció de murs té una càrrega simbòlica que no fa sinó evidenciar el poder de les grans potències -sobretot occidentals- i l'augment de les desigualtats entre els estats dels anomenats *primer món* i *tercer món*. "Els països més influents políticament i amb més capacitat econòmica són responsables de la desestructuració de les societats del Sud perquè fomenten polítiques comercials agressives i doctrines neoliberals dictades per l'FMI", afirma Pere Ortega, investigador sobre pau i desarmament al Centre Delàs, adscrit a l'associació Justícia i Pau.

"Alhora, però, redueixen les aportacions econòmiques en cooperació i desenvolupament. Tot això crea un desordre intern als països saquejats i un cert caos social. La migració del jovent d'aquestes zones es converteix en forçosa. Som responsables d'aquest empobriment i, en comptes d'intentar trobar solucions, construïm més murs que els condemnem a arriscar la vida", afegeix Ortega.

EN NOM DE LA SEGURETAT

La contenció de la immigració no és l'única raó esgrimida per la construcció dels nous murs. La seguretat interna i la lluita contra el terrorisme és una de les justificacions més esteses, sobretot després dels atemptats de l'11 de setembre de 2001, que han fet que el nombre de barreres físiques que hi ha al món es quadruplici. És el cas de l'Aràbia Saudita, que ha construït murs per separar-se de fins a sis països veïns, o l'Uzbekistan, que apel·la a la protecció contra el terrorisme per blindar-se dels estats limítrofs.

A més, gran part dels murs que existien abans de la caiguda del de Berlín continuen dempeus. A Corea del Nord i Corea del Sud, la zona desmilitaritzada del paral·lel 38 -que fa 250 km- continua dividint

El mur fronterer de Brownsville, Texas, es va començar a construir l'any 2009 malgrat l'oposició de la població i les autoritats locals / NOFX221984

dos mons ideològics i és una de les fronteres més tenses del món des de 1953. Al Sàhara Occidental, els vuit murs defensius de més de 2.700 km construïts pel Marroc -amb búnquers, tanques i camps de mines- marquen la *frontera de sorra* de l'ocupació de terres sahrauís. A Belfast i Derry, Irlanda del Nord, 48 km de murs -oberts, però encara presents- continuen

Des de 2006, els Estats Units també reforcen la seva política migratòria construint un mur a la frontera amb Mèxic

recordant un conflicte polític i armat que es manté molt viu entre la població. Israel, per la seva banda, continua amb la construcció de murs il·legals per aïllar Palestina i afiançar el seu territori.

Tot i que la guerra freda ja fa temps que va acabar, la proliferació de barreres físiques continua dividint països, ciutats i famílies. El 2013, hi havia prop de 18.000 km de murs que continuaven dempeus. Més de 40 fronteres que han costat molt poc de construir, però que costaran molt de tombar. ◀

ESTIRANT DEL FIL

18.000

Hi ha un total de 18.000 quilòmetres de murs construïts al món.

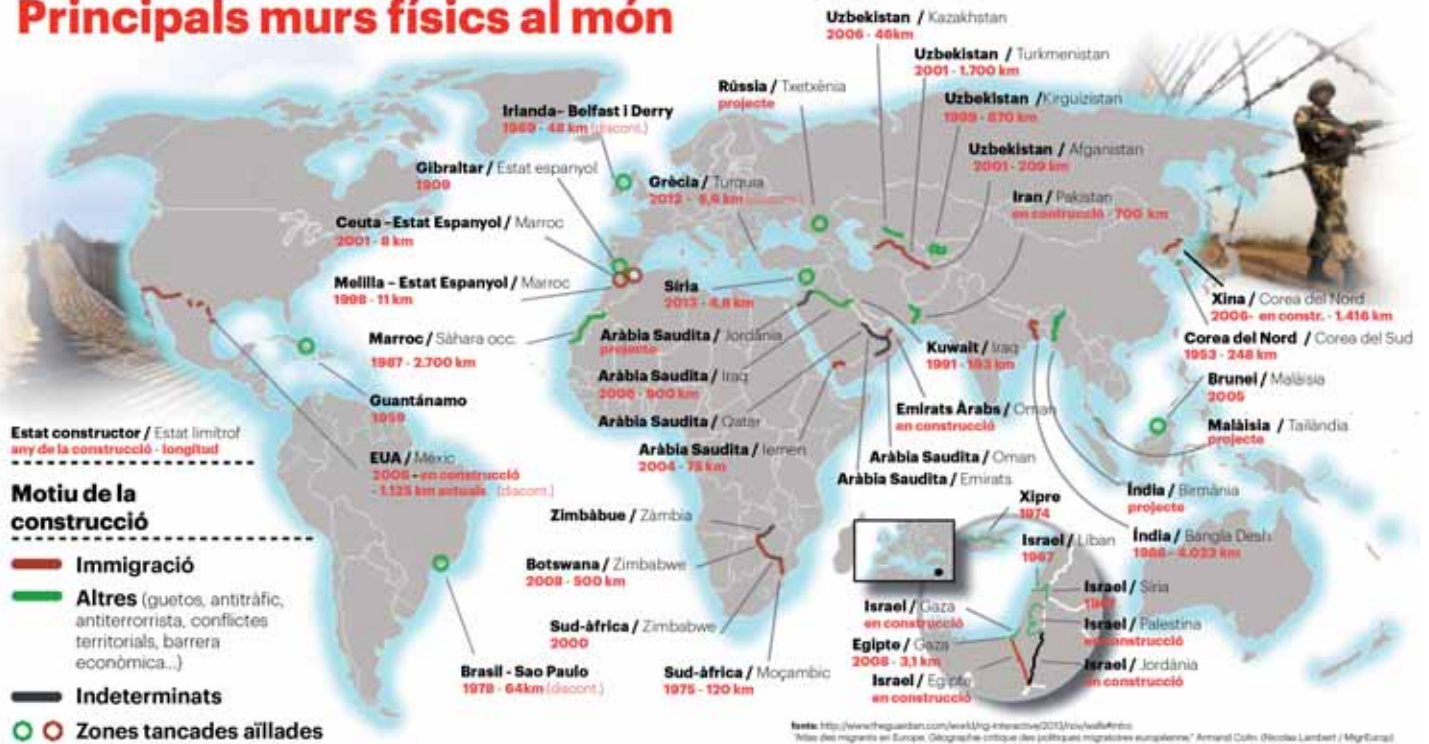
1989

La caiguda del mur de Berlín marca l'inici d'un fort creixement en la construcció de fronteres.

38

El mur del paral·lel 38 marca la divisió entre Corea del Nord i del Sud des de 1953.

Principals murs físics al món

Quatre tanques poc conegudes

L'ÍNDIA/BANGLA DESH

Fruit dels acords de 1986, l'Índia va decidir construir un mur fronterer amb el seu veí oriental, Bangla Desh, als anys 90. La potència emergent el va justificar com a mitjà per lluitar contra el tràfic il·legal de mercaderies, contra les infiltracions de terroristes islamistes i contra la immigració clandestina, que va representar un flux de fins a vint milions de persones de Bangla Desh cap a la Índia a partir dels anys 70. Més enllà de voler ser una mostra del poder regional de l'Índia, el mur ha estat un focus de mort: més de 1.000 bengalines han estat assassinades per les forces de seguretat fronteres de l'Índia a la barrera entre els dos països durant els darrers deu anys, amb una impunitat total.

BOTSWANA / ZIMBÀBUE

La tanca entre els països sud-africans de Botswana i Zimbàbue es remunta al 2008 i és l'únic mur

justificat amb motius sanitaris: es pretenia aturar la propagació de la febre aftosa entre el bestiar. En un país (Botswana) on la ramaderia representa la segona font de divises després de l'extracció de diamants, aquesta versió podia arribar a ser comprensible. Tot i així, el govern de Zimbàbue va creure que el motiu original era la contenció d'immigrants d'aquest país, més pobre, cap al seu veí, un dels més pròspers de l'economia africana. La instal·lació elèctrica de la tanca, però, no es va fer mai efectiva i la frontera va quedar pràcticament inhabilitada.

L'UZBEKISTAN

El país asiàtic és, juntament amb l'Àrabia Saudita o Israel, un dels països que ha optat per blindar-se sota la bandera de la seguretat i la lluita antiterrorista. El 1999, després d'un atemptat a la capital del país, Taixkent, el govern de l'Uzbekistan va decidir col·locar

barreres amb els seus veïns per evitar la infiltració del Moviment Islàmic de l'Uzbekistan al territori. El govern ha col·locat tanos i mines antipersona a les fronteres amb el Kazakhstan, el Turkmenistan, el Kirguizistan i l'Afganistan.

SÍRIA

Des de l'inici de la guerra civil a Síria, la ciutat d'Homs ha esdevingut un camp de batalla on s'han edificat els murs més nous del món. En aquest cas, es tracta de barreres que separen els barris en funció de la seva lleialtat o hostilitat vers el règim d'Al-Assad. El barri de Bab-Amr, fidel a l'exèrcit rebel, està rodejat per murs que el separen d'Al-Insha'at i només es pot passar a través de duanes controlades per l'exèrcit. El districte d'Al-Zahara, fidel al règim, compta amb l'ajuda del govern, que ha construït un mur de sis metres al seu voltant per protegir la població dels tirotejos.

1945-2011

Evolució de la construcció de murs

Portes tancades al dret universal d'asil

Membres de la UIP al CIE Zona Franca de Barcelona el gener d'enguany / ROBERT BONET

Bertran Cazorla

@bcr_

“E n cas de persecució, tota persona té dret a cercar asil i a beneficiar-se'n en d'altres països”. Aquest és un dret universal recollit a l'article 14.1 de la Declaració dels Drets Humans. Però l'accés a Europa no és senzill per a aquelles persones que han hagut d'abandonar els seus països perquè hi patien algun tipus de persecució: el blindatge de les fronteres del continent té un efecte col·lateral. Rere les portes tancades, però, no només hi queden migrants, és a dir, persones que volen entrar a la UE amb l'esperança d'assolir millors condicions materials de vida. Sovint, s'oblida que el blindatge també tanca les portes del continent a aquelles persones que aspiren a refugiar-s'hi. I així, tragèdies com la mort de centenars de persones a Lampedusa no només afecten persones que volien migrar a Europa per motius econòmics, sinó també d'altres que miraven d'atansar-s'hi fugint de guerres o persecucions.

Fins i tot se'n lamenta l'Alt Comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR). “La llei és clara, a escala europea i internacional: les persones que poden necessitar protecció han de rebre accés al territori i als procediments per examinar les seves peticions d'asil”, exposa l'ACNUR a la carta de recomanacions que va adreçar

a Grècia amb motiu de la presidència de la UE. Però dubta obertament que aquest principi sigui “respectat a la pràctica”.

“Continua havent-hi informacions de denegacions d'entrada a fronteres o en altres situacions en què estats membres exerceixen jurisdicció; s'han documentat fracassos a l'hora d'adreçar persones amb necessitat de protecció a les autoritats competents; nacionals de tercers països són expulsats a la força d'estats membres sota procediments accelerats”, fins i tot quan ja han sol·licitat asil, lamenta l'ACNUR en aquesta missiva.

MORTS A LES COSTES GREGUES

L'ACNUR no és l'únic organisme que denuncia que la fortalesa que envolta Europa dificulta l'accés al dret universal d'asil. “Per als refugiats o els demandants d'asil, és gairebé impossible arribar a Europa de manera legal”, alerta un informe publicat el desembre passat per Amnistia Internacional (AI). “Com a conseqüència, són forçats a fer viatges arduos i arriscar les seves vides en vaixells o per terra per assolir seguretat i protecció a Europa”, descriu aquest informe, que es mostra especialment preocupat per la situació que es viu a Grècia i a Bulgària.

Centenars de persones amuntegades en tendes i barracons amb tan sols quatre lavabos disponibles, dormint sobre malfegues, sense accés a medicaments ni atenció mèdica ni psicològica si no és urgent... Aquesta és la situació

que van veure les observadores d'AI al segon d'aquests països quan van visitar, el novembre de 2013, el camp de demandants d'asil més gran de Bulgària, Harmanli, que entre el gener i el novembre de 2013 va rebre 8.000 refugiades.

A Grècia, la denúncia encara és més greu: AI assegura que té constància que, des de l'agost de 2012, almenys 130 refugiades han mort intentant arribar -per mar- a les costes de la UE, blindades pel Frontex. L'organització internacional, a més, denuncia que la policia grega ha fet tornar “centenars” de persones que ja havien assolit el territori grec a Turquia, fet que vulnera la llei internacional. Una denúncia molt similar a la formulada per l'ACNUR.

AI assegura que almenys 130 refugiades han mort intentant arribar a les costes de la UE des de l'agost de 2012

Com en altres casos, a Ceuta i Melilla, el blindatge de les fronteres no només afecta les migrants, sinó també les potencials sol·licitants d'asil. Per exemple, dos centenars de sirianes han arribat a les ciutats africanes des de l'estiu passat, fugint del conflicte que es viu al seu país. Com que hi ha guerra, són potencials beneficiàries de la protecció subsidiària internacional si arriben a la UE.

Però, el desembre de 2013, el cas de Manat Almufata, una dona siriana que patia greus cremades i que només va ser traslladada de Ceuta a Barcelona després que la premsa es fes ressò de la seva situació, va evidenciar que moltes d'aquestes sirianes queden atrapades a Ceuta i Melilla. De fet, són reticents a demanar l'asil allà perquè, si ho fan, l'Estat els prohibeix moure's lliurement per la Península, va lamentar el relator especial de l'ONU sobre racisme, Mutuma Ruteere, el gener de 2013.

TRAMITAR L'ASIL DES D'UN CIE

Un altre dels punts negres de la geografia de l'Estat per a l'asil són els CIE, on el 2012 es van presentar 160 sol·licituds, segons l'informe la Comissió Espanyola d'Ajuda als Refugiats (CEAR). Moltes d'elles no van ser admeses a tràmit. Tot i que l'Estat sí que va admetre tramitar el 95% de les sol·licituds presentades a altres punts de l'interior del territori que administra, només va fer-ho amb el 44% de les presentades als CIE o a les fronteres. L'espanyol és, de fet, un dels estats de la UE que menys obre la porta a les refugiades, va tornar a constatar, un cop més, aquest informe de CEAR. Les 2.580 sol·licituds d'asil registrades el 2012 van suposar un mínim històric durant el darrer quart de segle. Això suposa 55 peticions d'asil per cada milió d'habitants, calcula l'informe, una xifra que queda molt per sota de la mitjana europea, que és de 660 peticions per milió d'habitants. ♦

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

L'Assemblea en Defensa dels Serveis Públics de Lleida prepara una consulta ciutadana sobre la privatització de l'aigua

8-9

El grup Perquè no ens fotin el tren, nascut per frenar l'automatització de l'estació de Torelló, batalla pel dret a un transport públic de qualitat

TREBALL // LA SOLIDARITAT AMB LA PLANTILLA SUBCONTRACTADA S'ESTÉN A L'OPERADORA DE TELECOMUNICACIONS

Victòria judicial de les treballadores de Telefónica

Quique Badia

@qbadiamasoni

El jutjat d'instrucció número 12 de Barcelona ha decretat el sobreseïment dels delictes d'extorsió i danys informàtics que l'operadora de telecomunicacions Telefónica atribuïa a dos militants del sindicat En Construcció. Segons la companyia, aquests danys haurien ascendit a una xifra de 17.000 euros, tot i que, tal com diu la mateixa sentència, "els call centers de Telefónica disposen dels filtres suficients per evitar que aquesta situació s'arribés a produir". La sentència és ferma, ja que l'operadora no l'ha recorreguda. L'advocada del cas, Laia Serra, ho considera un bon precedent pel que fa a les llibertats sindicals i la llibertat d'expressió.

L'empresa va denunciar un bloc que feia una crida a la solidaritat en forma de trucades al telèfon d'averies 1002

El juny de 2012, l'empresa Telefónica va denunciar el bloc telefonica.blogspot.com davant la Brigada d'Investigació Tecnològica de la Guàrdia Civil. El motiu de la denúncia va ser un article que feia una crida a la solidaritat en forma de trucades al telèfon d'averies 1002 per obligar l'operadora de telecomunicacions a negociar amb les treballadores d'Avanzit Telecom, una empresa subcontractada per la companyia que pretenia acomiadar 180 empleades i modificar les condicions laborals del mig miler restant.

La investigació posterior va permetre determinar que l'adreça IP de les persones que gestionaven el bloc corresponia al domicili dels dos militants del sindicat En Construcció, fet que va motivar que Telefónica s'adrecés a ells mitjançant una

carta, on els amenaçava amb l'acomiatament si es demostrava la seva implicació en el bloc.

RESPOSTA SOLIDÀRIA AL JUDICI

La declaració d'aquests dos militants, el 17 de desembre, va anar acompanyada d'una convocatòria de vaga a l'empresa, que va viure el seu punt culminant amb la concentració de més de dues-centes de treballadores de l'operadora abillades amb sacs de roba al cap i esparadraps als llavis. Amb aquesta acció, volien mostrar la seva solidaritat amb els companys i el rebuig a "la censura i la repressió" que, al seu entendre, practica Telefónica amb la denúncia.

Els sindicalistes van assegurar davant del jutge que l'objectiu del procés era reprimir-los per la seva implicació en una organització que, segons deien, havia jugat un paper clau en la coordinació i la difusió de les lluites de les treballadores subcontractades. Telefónica no ha emès cap comuni-

cació pública per valorar la resolució, que reforça la posició de les treballadores organitzades a l'empresa.

LA LLUITA D'AVANZIT

A finals de 2013, l'assemblea de treballadores d'Avanzit Telecom va aprovar un preacord que rebaixava el nombre d'acomiataments i, segons la majoria, establia unes condicions més dignes que les que havia proposat l'empresa el maig de 2012. La lluita ha estat intensa i ha arribat, fins i tot, al sabotatge d'instal·lacions de l'operadora de telecomunicacions, acció que va provocar que milers de clients de Telefónica del Vallès Oriental es quedessin sense servei d'ADSL. La implicació de les treballadores va arribar a forçar la intervenció dels Mossos d'Esquadra, a Bigues i Riells i Palau-Solità i Plegamans, perquè els piquets volien impedir que els càrrecs tècnics que no participaven d'aquesta lluita reparassin les destrosses resultants dels sabotatges. ◀

Acció de les treballadores de Telefónica a Barcelona el 21 de novembre de 2012 / ALBERT GARCIA

La lluita contra la precarietat de les subcontractacions

Francesc Queralt, un dels sindicalistes absolts, explica que En Construcció neix com una plataforma d'electores que agrupa diferents sensibilitats descontentes amb l'estratègia de la resta d'organitzacions sindicals de Telefónica. "La primera vegada que vàrem participar d'unes eleccions, vam recollir signatures entre les treballadores, ja que, al principi, no teníem entitat jurídica de cap mena", explica Queralt. "El pas de constituir-nos com a sindicat el vam fer per imperatiu legal i per no quedar fora dels acords entre l'empresa i el comitè intercentres", afegeix. El membre d'En Construcció explica que, quan militava a la CGT, ja hi havia una sensibilitat relativament estesa entre les seves companyes en relació amb les treballadores subcontractades, a les quals es volia implicar al caliu de la consigna *pel mateix treball, el mateix salari*. Les tèbies polítiques dels sindicats en aquest punt serien un dels motius principals que haurien assentat les bases per instituir aquest nou col·lectiu. "Vàrem començar amb reunions i acompanyament sindical a les empreses subcontractades de Telefónica fins que es va crear una assemblea de treballadores, a la qual ens vam sumar (...) De vegades l'assemblea tira de tu i, de vegades, tu tires de l'assemblea, això va com va", assegura Francesc Queralt.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

INSTITUCIONS // NEIX L'ASSEMBLEA EN DEFENSA DELS SERVEIS PÚBLICS AMB L'OBJECTIU DE CELEBRAR UNA CONSULTA CIUTADANA SOBRE LA PRIVATITZACIÓ DE L'AIGUA

Lleida s'aixeca contra les privatitzacions dels serveis

Corresponsalia de Ponent

@La_Directa

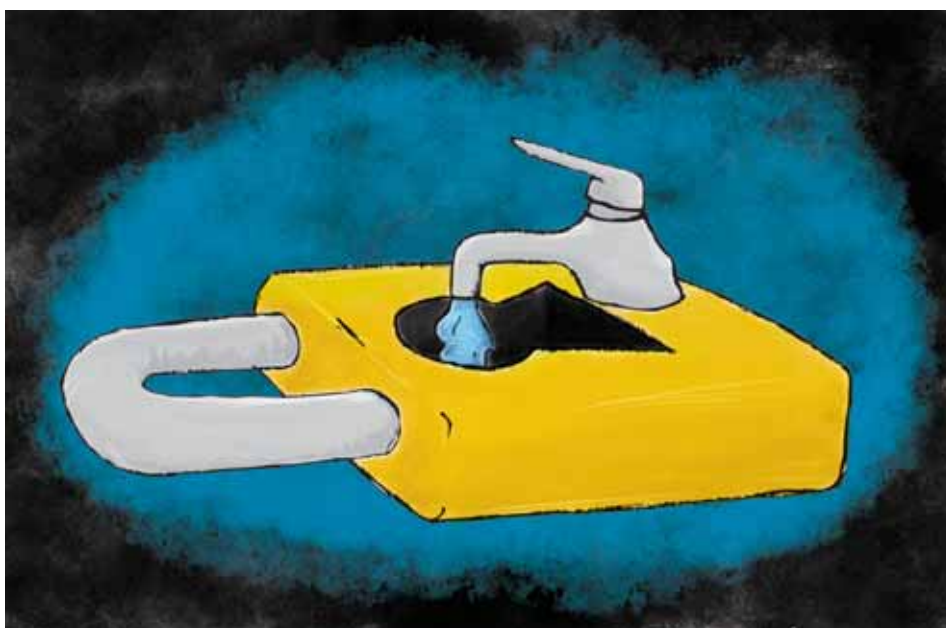
Durant la dècada dels 90, les administracions van començar a desprendre's de la gestió dels serveis municipals per atorgar-los a empreses privades. Al llarg dels últims anys i amb l'argument de millorar-ne l'eficàcia i augmentar la rendibilitat, s'han anat privatitzant aquells serveis que l'administració considerava deficitaris. Lleida no ha estat pas una excepció dins aquest procés. A principis de 2014, la Paeria ja ha externalitzat diversos serveis públics, entre els quals destaquen el de neteja viària, el de manteniment d'edificis, locals i instal·lacions, el servei d'atenció domiciliària, el transport urbà i el servei d'abastament d'aigua i sanejament.

Malgrat les demandes de les entitats, la Paeria no ha fet pública la memòria econòmica dels serveis privatitzats

A la capital de Ponent, aquest procés va començar el 1993, quan l'Ajuntament, sota el govern municipal del PSC, va cedir la gestió de l'abastament d'aigua a l'empresa Aigües de Lleida, una Unió Temporal d'Empreses (UTE) formada per Aqualia, Gestió Integral del Agua SA i Fomento de Construcciones y Contratas SA. L'any 1996, la Paeria va atorgar la gestió de la depuradora a la mateixa UTE i, l'any 2013, la concessió es va renovar per deu anys més. Entre els conflictes que es desprenen d'aquesta privatització, destaca un augment del preu de l'aigua del 35% en el rebut municipal, que se suma a l'augment del 7% imposat per la Generalitat de Catalunya i al 35% de l'any anterior. Aquesta situació ha provocat el tall del subministrament de l'aigua a diversos veïns i veïnes de la ciutat.

TRANSPORT I NETEJA

Tretze anys més tard i sota el grup municipal del PSC i ICV, la gestió del transport urbà passa a mans de Sarbus, del grup Moventis. La concessió es va renovar el 2013 per deu anys més. Aquest any, l'empresa ha fixat una nova xarxa de línies, que ha pro-

/ SERGI BERTRAN

vocat queixes reiterades entre la ciutadania lleidatana, ja que presenta mancances i deixa llocs de la ciutat sense cobrir. En l'àmbit laboral, Sarbus ha anunciat l'acomiadament del 10% de la plantilla, fet que suposa l'incompliment de la mediació que es va fer amb el Departament d'Ocupació, segons la qual l'empresa es va comprometre a no acomiadar ningú a canvi d'una retallada salarial.

L'any 2006, el PSC, ERC i ICV van cedir la gestió de la neteja viària a llnet, una UTE formada per Romero Polo i Sufi, per un termini de deu anys. Aquesta privatització ha facilitat l'empitjorament de les condicions laborals de la plantilla. El comitè d'empresa, a més, denuncia les amenaces d'acomiadament de l'empresa, que han aconseguit que la plantilla accepti una rebaixa salarial durant els darrers dos anys.

Finalment, el 2010, el grup municipal del PSC va cedir el servei de neteja i manteniment d'edificis, locals i instal·lacions a l'empresa Clanser SA per un termini de quatre anys amb pròrroga inclosa. La seva plantilla forma part d'un servei de neteja que integra prop de 3.000 persones (la majoria dones) a les comarques de Lleida, que cobren

un sou de 500 euros de mitjana, molt per sota dels 780 que es cobren a la resta de Catalunya.

REMUNICIPALITZAR ELS SERVEIS

Davant d'aquesta situació, la ciutadania s'ha organitzat i ha nascut l'Assemblea en Defensa dels Serveis Públics. La plataforma recull el treball fet des de 2012 per la CUP i l'Assemblea de Joves de Lleida (AJLL). Arran de la renovació de les concessions del servei d'autobusos i d'atenció domiciliària, els dos col·lectius van engegar una campanya de denúncia, que va finalitzar amb la publicació del manifest *En Defensa dels Serveis Públics*, signat per entitats de la ciutat, i d'un

Alfés remunicipalitza la gestió de l'aigua

L'Ajuntament d'Alfés ha decidit trencar amb l'empresa Aigües de Catalunya, que, fins al mes de gener d'enguany, s'encarregava de la gestió de l'aigua al municipi. Després d'un llarg procés de negociacions, el consistori s'ha sumat a la reivindicació impulsada per la CUP des de l'inici de la legislatura i ha decidit tornar la gestió de l'aigua a mans municipals.

document col·laboratiu que feia propostes per remunicipalitzar els serveis privatitzats. Durant el 2013, es van entregar més de 1.000 signatures a la Paeria per poder celebrar una audiència pública amb els càrrecs responsables de la privatització dels serveis municipals. La trobada va tenir lloc el 14 de gener i hi van intervenir un total de catorze entitats i disset persones a títol individual, que van preguntar, en una reunió que va durar gairebé tres hores, sobre els efectes de les privatitzacions. Ara, aquest malestar s'ha traduït en la constitució de l'esmentada assemblea, formada per divuit entitats, col·lectius i moviments socials. La plataforma considera que "cal revertir aquesta situació" i ja ha anunciat que convocarà, conjuntament amb el Multireferèndum, una consulta ciutadana "perquè les lleidatanes i els lleidatans puguin decidir si el servei d'abastament d'aigua ha de seguir en règim d'externalització o bé l'ha de gestionar la Paeria". Per la seva banda, l'Ajuntament de Lleida continua defensant la "gestió mixta" dels serveis. La regidora d'Economia i Hisenda, Montse Mínguez, defensa la col·laboració pública i privada i considera que el que cal és "buscar l'eficàcia i l'eficiència en la gestió dels serveis". La Paeria no ha fet pública la memòria econòmica dels serveis privatitzats, a pesar de les moltes vegades que se li ha demanat. ◀

Recollida i presentació de signatures en defensa dels serveis públics davant l'ajuntament de Lleida el 30 d'octubre de 2013 / DÀNAE QUIROZ

TREBALLADORA DE SARBUS

“Sarbus està instal·lada en la política de la por”

El 2013, l'Ajuntament de Lleida va allargar deu anys més la concessió del servei d'autobusos a Sarbus. A finals d'any, l'empresa va anunciar l'acomiadament de cinc persones i, com a resposta, la secció sindical de CCOO d'Autobusos de Lleida va presentar una demanda contra Sarbus a Inspecció de Treball per l'excés d'hores extra acumulades.

En quina situació es troben les treballadores després d'aquests anuncis?

L'empresa està instal·lada en la política de la por. La negativa de fer hores extres ve acompanyada d'indirectes i coaccions i tot això crea malestar i desunió dins la plantilla. Els conductors acaben fent jornades de fins a tretze hores, amb el risc que això comporta. És una incongruència que l'empresa acomiadi personal tenint en compte que, fins avui, el volum d'hores extres fetes donaria feina a vuit persones més.

“Hem acudit als tribunals innumerables vegades per incompliments reiterats del conveni col·lectiu”

Ha canviat la situació des de la privatització del servei?

Sí, el canvi ha estat substancial. Quan l'empresa era municipal, no hi havia els conflictes que hi ha ara. Des que Sarbus n'és la concessionària, hem passat el tràngol de cinc acomiadaments i hem acudit als tribunals innumerables vegades per incompliments reiterats del conveni col·lectiu.

TREBALLADORA DEL SERVEI D'AIGÜES DE LLEIDA

“Tallem l'aigua a usuaris que deuen vint euros”

L'Assemblea en Defensa dels Serveis Públics de Lleida ha engegat una campanya ciutadana per celebrar un referèndum sobre la privatització de l'aigua. Tindrà lloc el mes de maig i s'emmarcarà dins la proposta del Multireferèndum, que, coincidint amb les eleccions europees, vol incidir sobre qüestions bloquejades per les institucions públiques. El servei d'aigües de Lleida està privatitzat des de l'any 1993.

Com valoreu l'externalització del servei?

Fa vint anys que som un servei privatitzat. No estem malament, però el problema és l'autoritarisme de l'empresa, que tan sols vetlla pels seus interessos econòmics.

“El problema és l'autoritarisme de l'empresa, que tan sols vetlla pels seus interessos econòmics”

Quins són els conflictes principals que us heu trobat?

Quan l'empresa ha vist que podia haver-hi un conflicte, no ha tingut cap escrúpol per fer fora la gent. Ara hi ha por i ningú no alça la veu. D'altra banda, ens veiem obligats a tallar l'aigua a usuaris que estan en situacions de pobresa. Tenim una persona que es dedica exclusivament a això. És una injustícia i un risc pel treballador perquè no és fàcil deixar una família sense aigua. L'empresa diu que ho hem de fer tant sí com no. L'alternativa és quedar-te a l'atur. Tallem l'aigua a usuaris que deuen vint euros i, després, resulta que han de pagar 70 euros més del deute per reenganxar-la i poder tornar a tenir el servei.

TREBALLADORA DE BB SERVEIS

“Nosaltres no vam deixar de lluitar perquè allò era nostre”

Un total de 43 treballadores de BB Serveis, antiga empresa concessionària del servei municipal d'atenció ciutadana, van denunciar la firma, el 2013, per impagaments i per incompliment dels acords. BB Serveis s'encarregava de prestar serveis a domicili a persones dependents a Lleida i va deixar de pagar les nòmines a les seves treballadores.

Com va ser aquest procés?

L'any 2012, vam estar cobrant de manera molt irregular. Els mesos de gener, febrer, març, abril i maig de 2013, no els vam cobrar. Tenim hipoteques, rebuts, fills, menjar... I això semblava que no importava a ningú. Vam fer manifestacions, reunions, etcètera, però la culpa no era de ningú.

Ningú no se'n feia responsable?

L'Ajuntament de Lleida deia que la culpa era de l'empresa i l'empresa deia que la culpa era de l'Ajuntament. El cas és que nosaltres no podíem deixar de treballar perquè som un servei públic. Finalment, el mes de juny, va entrar una altra empresa, per subhasta, que no es volia fer càrrec dels retards i els problemes de les nòmines.

Com va acabar tot plegat?

Nosaltres no vam deixar de lluitar perquè allò era nostre. Amb l'ajuda i l'assessorament del nostre sindicat (UGT), vam anar a judici amb l'esperança de guanyar. I així va ser. Després d'aquest conflicte, ens hem fet fortes i tot el que vingui ara segur que serà petit.

AIXÍ ESTÀ EL PATI

CONSUM // EL GRUP, NASCUT PER FRENAR L'AUTOMATITZACIÓ DE L'ESTACIÓ DE TORELLÓ, BATALLA PEL DRET A UN TRANSPORT PÚBLIC DE QUALITAT

Perquè no ens fotin el tren: un any de lluita a Torelló

Jordi Moreno

@jomorespi

A finals de 2012, la plantilla i les usuàries van rebre la notícia: Adif automatitzaria l'estació de Torelló i n'eliminarà el personal. Si bé, des de l'empresa, Mar Ruiz assegura, avui, que se'n va informar degudament i que es feia "sense concretar dates", l'alcalde de Torelló, Santi Vivet (CiU), defensa que l'Ajuntament se'n va assabentar "a través de veïns que recollien signatures" i la premsa local explicava, a principis de 2013, que el termini estava fixat pel mateix gener, que així ho va confirmar el subdirector d'Estacions Nord-est d'Adif, Armando Brigos, en una primera reunió amb responsables del consistori.

El 23 de gener, Brigos s'havia tornat a reunir amb representants dels grups municipals i les usuàries i havia confirmat els plans. Aquell vespre, es va dur a terme la primera acció de protesta: prop de 120 veïnes van tallar la via durant més de tres quarts d'hora. Dos dies després, el mateix Brigos va trucar a l'ajuntament: la retirada de personal i l'automatització es posposarien.

Manlleu es va sumar a les reivindicacions el mes de juny i el grup també té representants a Ripoll, Vic i Centelles

"Des d'aquella primera trobada, es van recollir els correus electrònics de la gent amb la idea clara d'anar mantenint el grup. No sabem ben bé què en fariem. Després, vam fer la primera reunió i vam començar a decidir com ens organitzaríem". Són paraules de Montse Ayats, coordinadora del grup Perquè no ens fotin el tren, nascut el 31 de gener en aquella primera reunió, celebrada a la sala d'espera de l'estació. Des d'aleshores, s'han convocat concentracions a l'estació cada últim divendres de mes, sempre precedides de reunions informatives i debats a la mateixa sala d'espera.

REIVINDICACIONS HISTÒRIQUES

Amb gairebé 14.000 habitants, Torelló és el tercer municipi d'Osona en volum de població, després de Vic i Manlleu. Juntament amb aquest últim, per situació geogràfica -més al nord que Vic- queda

exempt dels avantatges que comporta formar part implícita de la xarxa de Rodalies. Es perd integració tarifària -els preus augmenten descaradament- i freqüència de trens. Com explica Ayats, "de cada tres trens que arriben a Vic, només un ve cap aquí dalt i, dels tres que marxen de Vic, només un ha vingut de Ripoll o de Puigcerdà". Juntament amb les queixes constants pels retards, la llarga durada del trajecte -no s'ha reduït mai- i la històrica reivindicació del desdoblament de la via, la voluntat de pertànyer a la sisena corona de Rodalies -Perquè no ens fotin el tren demana que s'allargui fins a Ripoll- se suma a una llista de reclamacions històriques que sempre han existit en aquesta zona.

L'anunci d'Adif només va ser la gota que va fer vessar el got. Com explica Montse Ayats, "va començar perquè no ens tanquessin l'estació, però, a poc a poc, hi vam anar sumant altres reivindicacions". Amb l'objectiu d'abastar-les totes, durant aquest primer any, l'aven-

tura de Perquè no ens fotin el tren ha inclòs, més enllà de les concentracions, treball conjunt amb l'Ajuntament, reunions amb alts càrrecs de la majoria de partits amb representació parlamentària, trobades amb la Generalitat, negociacions amb Adif, campanyes d'àmbit local, treball d'atenció a les usuàries i xerrades i creixement a altres poblacions.

En aquest sentit, Manlleu es va sumar a les reivindicacions el mes de juny i el grup també té representants a Ripoll, Vic i Centelles. El treball conjunt, que es va traduir, el 15 de febrer, en una xerrada amb l'expert en infraestructures Santiago Montero, tindrà continuïtat. Pel que fa a l'atenció a les usuàries, darrerament, s'ha creat un bloc on es poden trobar models de cartes de queixa per enviar a Rodalies en cas d'haver de cursar una reclamació.

UNA ESTACIÓ RENOVADA

Des de l'obertura de l'eix Vic-Olot, s'ha parlat contínuament de convertir l'estació de Torelló en la de la Garrotxa.

Des de fa més d'un any, el grup fa concentracions a l'estació de Torelló cada darrer divendres de mes / EUDALD MARTINEZ

Les negociacions a una banda i l'altra del coll de Bracons, encara vigents, van en el sentit de crear línies d'autobús que comunicarien els dos punts. Fins i tot s'havia parlat de construir una segona estació a Torelló, més a prop de l'enllaç amb l'eix. En tot cas, es va millorar l'antiga.

L'octubre de 2011, es va estrenar la darrera remodelació de l'estació de Torelló. Adif hi va invertir més de dos milions d'euros. Amb aquella obra -accelerada després d'un accident mortal on una veïna va ser atropellada mentre travessava la via-, es va construir un pas soterrat que incloïa dos ascensors, s'hi van instal·lar marquesines noves, es van ampliar les andanes i es va efectuar el tancament integral de l'estació. L'estiu de 2010, Adif, després d'adjudicar-se'n la gestió, ja n'havia remodelat la façana, la teulada i les dependències internes. Des d'Adif, Mar Ruiz assegura que, durant l'execució de les obres, encara no s'havia planejat l'automatit-

zació: “Hi ha una preinstal·lació; llavors, es pot fer o no es pot fer. És una norma de planificació”.

L'AUTOMATITZACIÓ NO S'ATURA

Durant els darrers mesos, com explica Mar Ruiz, Adif ha dut a terme “una sèrie d'obres de control i de servei de megafonia amb un botó de consultes, un sistema que es comanda des de Ripoll”. La videovigilància també s'ha de gestionar a distància. Ruiz assegura que “es va acordar amb l'Ajuntament que això es faria a mitjà termini i que seria gradual; hi hauria personal durant les hores puntes i, si anava bé, s'aniria reduint”. La intenció d'automatitzar continua vigent.

El setembre de 2013, la polèmica va arribar arran de la instal·lació d'una màquina expenedora de bitllets. Armando Brigos s'havia compromès a informar de qualsevol novetat al col·lectiu, però la màquina es va instal·lar incomplint aquesta promesa. Després de passar dos mesos inoperativa, la màquina va començar a funcionar. El primer defecte de la màquina és que només admet pagament amb targeta. El segon, que no aplica bona part dels descomptes disponibles a la taquilla. El tercer, que, a dia d'avui, qui compra el bitllet a la màquina l'ha de validar igualment a la taquilla perquè els bitllets no són compatibles amb els de la màquina validadora.

A part de la de Barcelona-Sants, les estacions de la línia fins a Vic són competència de Renfe. La resta, les gestiona Adif. La màquina expenedora de Torelló, però, la posa Renfe. Davant la demanda d'una màquina on es pugui pagar amb moneda, la

resposta d'Adif va en el sentit de no voler-se fer responsable de cap incidència: “L'excusa que fan servir per no canviar la màquina és que la rebentarien i s'emportarien els diners”, explica Glòria Francolí, portaveu del grup. “Ens sembla lamentable que aquest sigui el motiu. A nosaltres aquesta excusa no ens serveix”, afegeix. Jordi Casals (ERC-JpT), regidor de Seguretat Ciutadana i Mobilitat, entén que l'automatització gradual no es pot dur a terme en aquestes condicions: “Mentre estigui així, hi haurà

Els problemes amb la línia són constants i la pressió perquè no s'automatitzi l'estació continua sent necessària

incidències”. Santi Vivet puntualitza que no es demana res de l'altre món: “Només volem la màquina que hi ha, per exemple, a Centelles, una cosa que ja existeix”. Des del grup, mentrestant, es crida a boicotejar la màquina. La campanya impulsada sota el lema *Comprem a taquilla* va en aquest sentit. En paraules de Glòria Francolí, “anem a fer campanya a l'estació per explicar a la gent que no faci servir la màquina. El que hem vist és que la gent no compra els bitllets a la màquina, sinó que ho fa a la taquilla”.

ABRAÇAR RODALIES

Avui dia, la Generalitat té pendent aplicar el sistema T-Mobilitat, que es faria extensiu a totes les estacions del país i canvia-

ria totalment la gestió de les tarifes. En aquest sentit, l'augment de preus a les estacions que no pertanyen a Rodalies es podria acabar solucionant amb pocs anys. La lluita de Perquè no ens fotin el tren, però, ha aconseguit el compromís de la Generalitat de trobar una solució transitòria. La proposta hauria d'arribar aquest primer trimestre.

L'augment de la freqüència de trens, l'altre gran front obert de Perquè no ens fotin el tren, costa més d'encarar. Renfe s'empara en les estadístiques: si, de Vic en avall, es desplacen 21.000 passatgers diàriament, de Vic en amunt, es redueixen a poc més de 1.000. “Aquesta és la seva eina”, afirma Montse Ayats, “nosaltres ho contrarestem dient que som ciutadans d'aquest país igual que els altres, tenim més dificultats que ningú per traslladar-nos i, per tant, necessitem el transport públic”. El grup entén que, amb un servei més digne, el nombre d'usuàries augmentaria. “Si no l'agafem, és perquè el tren no és fiable”, puntualitza Glòria Francolí: “En la mesura que augmentin les freqüències i ens en puguem refiar, l'agafarem més”.

FARTES DE RETARDS

Àlex Porta, un usuari de Sant Joan de les Abadesses que cada dia agafa el tren a Ripoll per anar a treballar a Barcelona, va tornar de vacances la tardor passada i es va trobar que un canvi en els horaris havia convertit el primer tren que surt de la seva ciutat en semidirecte. Ara, s'atura a totes les estacions. “Són vint minuts

Les veïnes de Torelló van tallar la via del tren el vespre del 23 de gener de 2013 / ARNAU JAUMIRA

més i afecta més els retards”. Ho troba il·lògic, quan “des de Vic, ja surten tres trens abans que paren a tot arreu”. Porta demana a la Generalitat que els horaris es facin “amb cara i ulls, perquè el moviment natural de la gent és que, al matí, baixi de Ripoll en direcció a Barcelona i, en canvi, semblen pensats com si anés al revés: algú que baixi de Ripoll a primera hora arribaria més tard que algú que faci el trajecte contrari”.

Els últims mesos, Porta també ha elaborat unes estadístiques sobre temps de retard acumulats pel seu comboi, que es poden consultar al bloc de Perquè no ens fotin el tren. En resum, fins a cinc hores perdudes al llarg d'un mes i només un tren puntual durant tot aquest període.

VA PER LLARG

Mentre tot continuï com fins ara, la lluita de Perquè no ens fotin el tren no tindrà data de caducitat. Les queixes de les usuàries no són poques, els problemes amb la línia són constants i la pressió perquè no s'automatitzi l'estació continua sent necessària. La defensa del dret a un transport públic de qualitat també inclou la missió de prestigiar-lo entre la població i incentivar-ne l'ús. Hi ha massa feina a fer. Com afirma Glòria Francolí, “això s'acabarà quan nosaltres vulguem”. ◀

+info
pqnoensfotintren.wordpress.com
[facebook.com/Pqnoensfotintren](https://www.facebook.com/Pqnoensfotintren)

A DEBAT

Calcetes i calçotets a la foguera!

Josep Maria Roselló

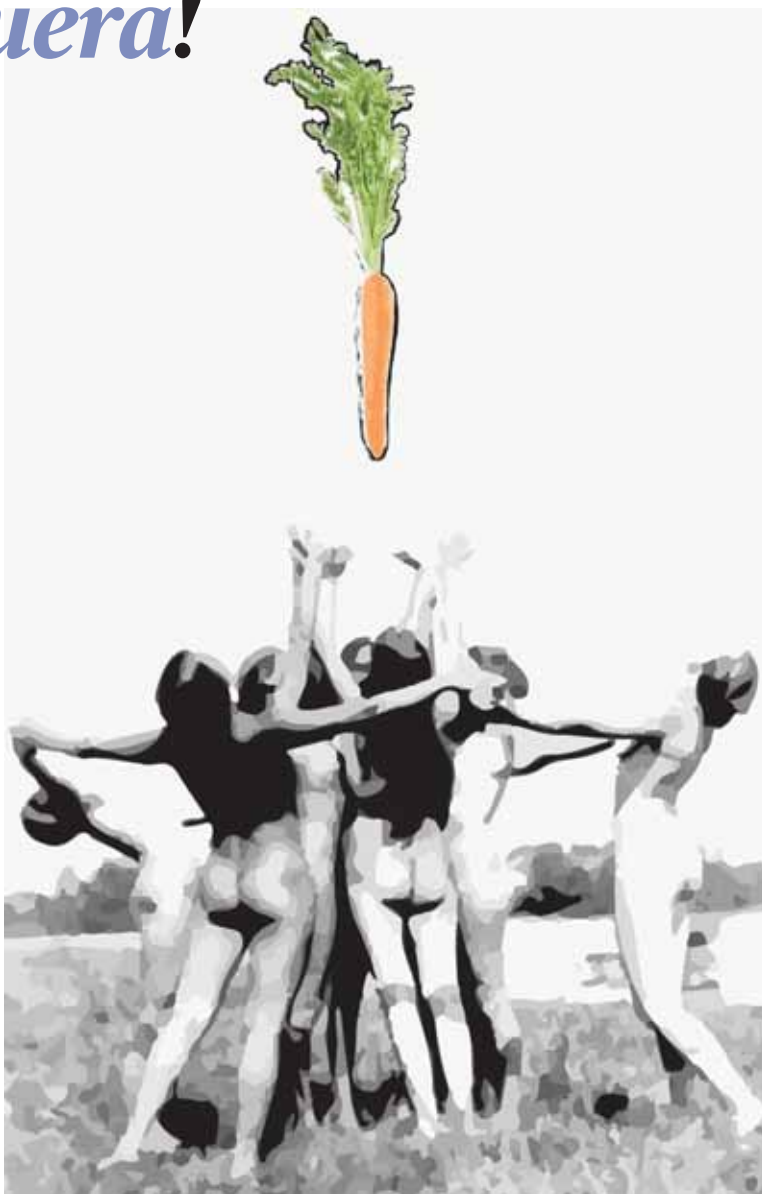
Sociòleg

@La_Directa

Malgrat la nova moda Femen de mamelles a l'aire, els dies sense pell d'Anima Naturalis o Spencer Tunick a les Torres de l'Exposició, la nuesa social ha de fer front a la persecució legal d'alguns municipis i a l'acceptació social, que no tolerància. Sempre ha estat així? Doncs sí i no. Mai no hi ha hagut una referència explícita envers la nuesa al Codi Penal, però, fins l'any 1995, s'utilitzava la figura d'escàndol públic per perseguir-la. Ara, per dir-ho així, amb la llei a la mà, no hi ha res a favor ni en contra d'anar nu o nua per qualsevol lloc. L'única raó que hi ha és el clima. Ens cal cura amb la fresca i abrigar-nos. Això que pot semblar una bajanada esdevé la clau del problema segons el parer dels antics llibertaris, que es preguntaven com una qüestió únicament de caire climàtic podia transformar-se en un tema de caire moral, en una època d'hegemonia catòlica on l'aigua i el sabó per netejar-se eren instruments del maligne i no fer-ho mai a la vida esdevenia una mena de mèrit, una lluita guanyada a la temptació.

Avui, el gran argument dels contraris a la nuesa social és més prosaic: el turisme familiar

Avui, el gran argument dels contraris a la nuesa social és més prosaic: el turisme familiar. L'aposta de les administracions locals pel turisme familiar -i això què és?- es considera incompatible amb la visió de les natges arrodonides d'una senyora o del flabiol pendolant d'un senyor que creua. No volen destorbs visuals d'aquesta mena davant la línia de platja. És veritat, pobres turistes familiars: quin ensurt... un cul! D'aquí les prohibicions o les limitacions establertes a les platges, els parcs o els nuclis urbans per part d'ajuntaments com el de Platja d'Aro i el de Barcelona. Encara que el cas més cridaner va ser el de la platja de Vera, a Almeria, on els promotors immobiliaris volien lliurar de culs nus la visió de la línia de platja des dels seus apartaments, situats precisament a un lloc tradicional del nudisme, on fins i tot hi ha un hotel, el Vera Playa, adreçat a nudistes teutons.

La resta de prohibicions espera sentència ferma als recursos o ja han estat anul·lades. Qui vulgui saber-ne més, pot llegir les gairebé trenta pàgines del recurs de cassació que va presentar la Federación Española de Naturismo (FEN) al Tribunal Suprem de Madrid contra l'Ajuntament de Barcelona el 25 de juny de l'any passat. Fent-ne cinc cèntims, la base jurídica és tant el dret a la pròpia imatge com a la llibertat d'ideologia, ambdós recollits -si senyor- a la Constitució espanyola. I deixant-nos de lleis, si pensem anar amb la

figa o la cigala a l'aire a fer el tallat al bar de cada dia, hem de saber, primer, què entenen els naturistes per espai públic. L'espai públic són les platges, els llacs, els camps, els camins, les carreteres, els carrers, les places, els parcs... i no ho són els poliesportius municipals o els locals comercials oberts al públic, com ara un bar o una botiga, perquè són espais que poden tenir les seves pròpies normes. Atesos els recursos judicials i el Dia de la Nuesa Social, les associacions naturistes defensen la nuesa social a platges, rius

/ PERE TUBERT

i llacs per protegir aquests espais de les limitacions, davant els interessos immobiliaris disfressats de municipals i aquella cançó de l'enfadós de preservar la innocència infantil.

Però, si el naturisme associat va a la baixa en les seves reivindicacions per allò de no *espantar* la ciutadania, l'Associació per la Defensa del Dret a la Nuesa (ADDAN), en canvi, promou la defensa del fet d'anar nu o nua en qualsevol circumstància, fent-ho de manera activa i, per exemple, transformant el metro i l'autobús en *espai públic*.

I arribem, per aquí, a una de les claus de l'acceptació social de la nuesa. No és casualitat que l'ADDAN col·labori braç a braç amb Aleteia, associació partidària de la Declaració dels Drets Sexuals del 13è Congrés Mundial de Sexologia, celebrat a València el 1997. Segons les pautes socials establertes, tret de la nuesa en actes mèdics -asèptica-, la d'espectacles eròtics -tolerada- o l'artística -belleza sublim-, l'única nuesa que resta és cosa del *fol·lim follam*. És el que pensen aquells que consideren que, als centres naturistes (indrets on la nuesa és la pauta), hi ha una orgia continuada perquè tothom va a pèl o aquell caporal de la Guàrdia Civil que, identificant nudistes a una platja gallega -d'això, ja en fa anys-, va pregun-

La nuesa social és la transgressió de la norma i entra de ple en la llibertat elemental, la del cos, la més directa

tar als homes que, si ho eren, com podien restar tan tranquils entre dones nues. Aquí rau, doncs, l'element central d'oposició a la nuesa social: l'aspecte sexual. Es rebutja la nuesa tant per *allunyar la temptació* -des d'una perspectiva catòlica- com per preservar -des d'una altra perspectiva- la concepció de la sexualitat occidental, la de l'ocultació, que fa créixer un desig més potent amb el procés que amb el desenllaç. Per això, la nuesa social és la transgressió de la norma i entra de ple en la llibertat elemental, la del cos, la més directa, la que trenca amb la concepció del cos pecaminós d'uns o la sexualitat de l'ocultació d'altres.

Per avui, ho deixem aquí, tot cridant: cigales i conys del món sencer, allibereu-vos de les vostres cadenes d'opressió tèxtil! ◀

PERSPECTIVA

Micropolèmiques de macroproblemes

Guillem Martínez

Periodista

@Guillemmartnez

Barrejar ficció i periodisme és un clàssic del periodisme. Ho és perquè el periodisme no és, mai de la vida, una disciplina que consisteix a explicar el que passa. Consisteix en més coses, com ara, seleccionar el que passa. És a dir, també el que no passa. I, un cop seleccionat, explicar-ho. Això requereix paraules. I explicar el que passa, amb unes paraules o amb unes altres, també és seleccionar el que passa i el que no passa. És un problema. A més, sense solució. L'únic pal-liatiu és que hi hagi moltes veus que expliquin el que passa i el que no passa amb paraules diferents. I això és un altre problema. Hi ha veus que mai no tenen veu. De fet, no sé per què encara els diem veus i no aixelles o peus. Per acabar-ho d'embolicar, dins el món del periodisme, el problema d'establir què és ficció -què no passa- i què és cert -el que passa- no és una cosa tan senzilla com podria semblar. Ni tan sols quan, obertament, el que explica el periodista és ficció. De fet, és quan tot es complica encara més, ja que el que queda sotmès a crítica, en aquests objectes ficticis, és la mateixa naturalesa del periodisme. I torna a començar. Hummm. No ho sé. Sempre s'acostuma a tancar la discussió sobre aquest fet citant el programa on Wells va començar l'emissió conscient de

No s'ha parlat d'altres productes periodístics que cauen en la ficció com els espots de bancs

periodisme-ficció, moment en què la discussió finalitza en dues vies d'investigació: a) no és bo fer periodisme de la ficció -durant la retransmissió del programa de Wells, hi va arribar a haver morts; no és bo, estareu d'acord, que la gent es mati pel que sent a la ràdio-, o b) s'ha de fer per recordar que el periodisme té un component de ficció latent, tot i que la gent es mati per la ficció latent que sent a la ràdio.

La discussió, però, s'amplia si observem altres objectes de ficció periodística. Als 80, la RAI va paraitzar Itàlia amb un fals documental que explicava que el referèndum que va acabar amb

/ SERGI SOLANS

la monarquia italiana als anys 40 va ser falsejat pels EUA i els partits italians. El documental va indignar Itàlia fins que es va saber que era fals. Segurament, va ser un cop d'indignació amb una República corrupta que, poc temps després, precisament, es col-lapsaria pel volum de corrupció que no havia estat comunicada pel periodisme a temps real. A finals dels 90, es va tornar a incidir sobre el tema del periodisme inoperant italià. Els Wu-Ming -en aquells temps es deien Luther Blissett- van colar als mitjans que, a Nàpols, hi havia una secta satànica que feia sacrificis humans. Durant un any, van aconseguir que alguns diaris importants en par-

lessin. Quan van deixar d'intoxicar-los, el periodisme d'investigació italià -uns cracks- ja havia trobat -tot solet- ramificacions de la secta al Vaticà i el govern. Bé, al cap d'un temps, els Wu-Ming van comunicar la seva broma ideològica al món. Sense repercussions. Bé, els periodistes I+D -és a dir, els tipus importants que escriuen sobre sectes satàniques- van estar una estona discutint, indignats, sobre el fet que el periodisme és un sacerdoti allunyat de la ficció i no del fet que hi havia una tendència local a interessar-se més per Satanàs que per Andreotti o Craxi. Segurament, aquesta mena de debats s'adaptin al periodisme de cada

país. L'italià, per cert, és molt semblant al català/espanyol. La polèmica amb el documental de l'Évole sobre el 23-F, en aquest sentit, ha estat molt italiana.

La polèmica, de fet, ha consistit a reproduir la polèmica de Wells. És a dir, una pila de sacerdots del periodisme han discutit sobre l'ètica d'encolomar ficció dins el *pack* periodisme tot dient que no és bo fer-ho. No és bo, tornareu a estar d'acord amb mi, que la gent mori pel que sent a la ràdio. Curiosament, en discutir això, no s'ha parlat d'altres productes periodístics vigents que cauen de quatre potes en la ficció. Per exemple, els espots amb periodistes. Com ara els de Banc Sabadell -un pagament de la *Gene* a aquest banc va deixar sense nòmimes els treballadors socials el juny de 2012-, que consisteixen en un senyor o una senyora que parla mentre una periodista l'escolta, somrient. O els de BBVA, on un parell de periodistes promocionen i informen que l'entitat torna a oferir crèdits -una ficció: ofereix ICO. Poques setmanes després de l'emissió del documental, els mitjans van commemorar l'aniversari de l'I+M, una altra fita de la barreja de periodisme i ficció -i, com al programa de Wells, amb un mort, a Euskadi: un home que va creure el que va sentir a la ràdio i en va matar un altre que no s'ho creia. La commemoració va consistir, de nou, a no fer cap introspecció sobre l'encreuament d'aquells dies entre periodisme i ficció. Un encreuament no perceptible per la professió i el consumidor d'informació que, en canvi, sí que es percep al documental de l'Évole sobre el 23-F.

És molt fàcil que el periodisme només estigui basat-en-fets-reals, com les pel·lis dels diumenges

Això, de fet, és el que *mola* d'aquest fals documental: veure amb quina rapidesa es pot crear una ficció informativa sobre l'epicentre cultural des del qual es va construir tota la Cultura de la Transició. El que fa més mandra és *-snif-* que no s'expliqui amb fets reals. El periodisme no ho pot tenir tot; no sempre pot explicar el que passa i el que no passa al mateix temps. I és molt fàcil que el periodisme espanyol/català, com va deixar veure el documental de l'Évole, només estigui basat-en-fets-reals, com les pel·lis dels diumenges. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.cat per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Submissió / insubmissió

Joan-Andreu Macià Valldeperas
Cardedeu

Les persones tenim moltes cares o facetes i hauríem de tenir-ne dues ben destacades. Una d'aquestes seria la de submisos, dòcils, obedients; com xais o coloms. L'altra, la d'insubmisos, rebels, astuts, crítics; com llops o serps.

Submisos a tot allò positiu i creatiu de tots i per a tots. Obedients a la consciència. Dòcils davant la "silenciosa i suau veu de la Vida" a la qual pertanyem. En qualsevol situació (bona o dolenta) i malgrat tot, com a expressió de confiança bàsica que la vida ens mereix i ens demana. Deixant-nos ensenyar per una educació democràtica que cerca treure el bo i millor que tots tenim. Bons minyons amb els pares quan ja són grans. Amb memòria per recordar els orígens i no perdre identitat. Cooperant en xarxa, amb

actitud positiva per construir el bé comú i preservar el que és de tots.

Insubmisos a tot allò negatiu i destructiu del bé comú o la majoria. Crítics amb el que diuen pels altavocs o ens mostren a les pantalles. Reticents a uniformes, modes; al *tanto tengo, tanto valgo* o el *qué diran*. Astuts per no donar un xec en blanc a la feina i no donar per descomptat que els nostres estalvis estan en bones mans. Esquerps amb la doble moral de bona part de la dreta i amb el dogmatisme, massa sovint, de l'esquerra. Rebels davant una educació autoritària que "busca obrers o soldats obedients". Combatius amb la corrupció i els abusos autoritaris. Contestataris amb el fet que la riquesa estigui en mans de pocs.

No hi ha muntanyes només amb soles i només amb obaga. No hi ha dia sense nit. No hi ha monedes només amb una cara. Així doncs, les persones, pel fet de ser-ho, vivim amb moltes cares, però amb dues ben marcades, ja que, si no, seríem mesells, rígids, frígid o panxacontents. Com xais o com llops, depenen d'on, de què, de com i quan. Amb tan sols una cara no seríem humans i el món seria inhabitable. ◀

PENSEM

El privilegi d'ignorar la inèrcia

Victor Serri
@jitos_

Durant les nits d'insomni, el cap no para de donar voltes. Tot resulta confós. Pensar en el que t'envolta és impossible, ja que la visió resulta emboirada. De cop i volta, el cos col·lapsa i, al matí, tot resulta nítid, clar. Ets un home, heterosexual, de classe mitjana, blanc i europeu, tot i que immigrant. I lluites, com pots, per les llibertats dels migrants, heterossexual, de classe mitjana, blanc i europeu, tot i que immigrant. I lluites, com pots, per les llibertats dels migrants, heterossexual, de classe mitjana, blanc i europeu, tot i que immigrant.

En aquest moment, els teus privilegis mostren les contradiccions de la teva lluita i una visió cada vegada més transversal no només és important, sinó, fins i tot, necessària. Bàsica.

Negar aquestes contradiccions i la complexitat transversal d'aquestes lluites vol dir jerarquitzar-les, no respectar-les. Mostra la feblesa de la clàssica lògica de primer això, després, ja veurem.

Però el pitjor de tot és que equival a caure en la trampa de sempre, en la mentida d'haver arribat al punt àlgid de l'evolució del pensament, a la màxima teoria, a la solució.

Això porta a la inèrcia. Porta a repetir patrons, estructures, mecanismes i dinàmiques que no duen enlloc. Esdevenen un mantra que repetim, no analitzem ni critiquem, amb l'esperança que aquesta fórmula màgica funcioni i resolgui els problemes.

Entre tots els privilegis, el d'ignorar la inèrcia és un dels més invisibles perquè es pot trobar a tots els moviments socials, siguin els que siguin. Però no deixa de ser un privilegi.

Penso que hauríem de criticar-nos contínuament, sense por, transversalment, aprenent a no rebre les crítiques automàticament de manera defensiva. No ho hem de fer per menysprear les altres lluites, amb l'objectiu d'intentar obtenir l'hegemonia, sinó per mostrar les contradiccions que té qualsevol lluita. Perquè només les podrem superar acceptant-les. ◀

COM S'HA FET

Aquesta setmana hem fet una cosa especial a la secció de cultura. Hem dedicat tota la secció als *graffitis* i l'art de carrer. A més, hem volgut destacar el reportatge sobre-lo a la portada. Esperem que us agradi i aprofitem per agrair a l'Antonio la feina que ha fet. D'altra banda, continuem necessitant tot el suport possible per poder continuar fent el que fem: denunciar injustícies

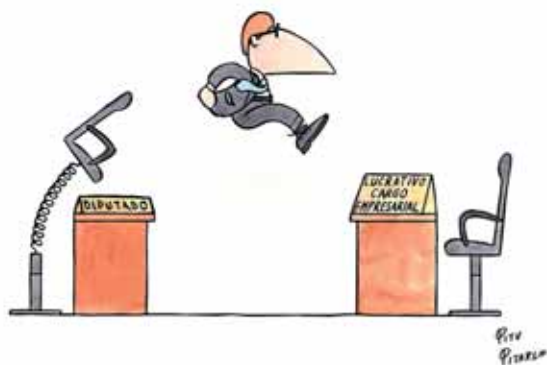
i difondre lluites i alternatives. L'autonomia de la DIRECTA és possible perquè es finança a través de les subscripcions i no a través de la publicitat, les subvencions ni les grans accionistes. Per mantenir aquesta autonomia, necessitem les vostres subscripcions. Són 75 euros per 45 números anuals; només és una cervesa menys una vegada per setmana. Vinga, va! Que així rebaxem panxeta. Fins la setmana que ve. Salut!

FE D'ERRADES

- La cita "un terme aspre, que pot generar poca simpatia entre la gent, sobretot tractant-se de processos que requereixen de molta participació social", apareguda al *Transformacions* de la setmana passada, no s'hauria d'haver atribuït a Jordi Capdevila perquè és una valoració de l'autor de l'article.
- La persona que apareix a la fotografia de la pàgina 9 de la Directa 353 no és Alfons Toledano, sinó Axel Hernández, víctima d'assetjament homòfob.

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ PITU PITARCH

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.cat Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

CC BY-NC-SA LICÈNCIA CREATIVE COMMONS Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5
Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
Reconeixement. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.
No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.
Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva licència.
// Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'un llegítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NonDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbott Way, Stanford, California 94305, USA.

L'espina dorsal de la Directa són les subscripcions. Tot i això, rebem una subvenció estructural de la Generalitat de Catalunya pel fet de ser un mitjà en llengua catalana, que suposa menys d'un 2% del pressupost. Per això hem de posar el seu logotip. Departament de la Presidència

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA
redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUISOM? REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Victor Yustres Així està el pati Quique Badia Impressions Adrián Crespo i Isa Benitez Quaderns d'Il·lacrua quadernsillacrua@directa.cat Roda el món Oriol Andrés i Roger Suso Expressions Anna Pujol Reig i Helena Ojeda Poca Broma Rafael Morata Barri Internet Hibai Arbide, Josean Llorente i Carles Biano Agenda Arnau Galí La indirecta Àlex Romaguera FOTOGRAFIA Robert Bonet, Victor Serri i Noa Morales IL·LUSTRACIÓ Núria Frago CORRECCIÓ Laia Bragulat EDICIÓ Marc Iglesias COMPAGINACIÓ Roger Costa Puyal PUBLICITAT Anna Pujol Reig DIFUSIÓ Ferran Domènech SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ Lèlia Becana ADMINISTRACIÓ Karminha PROGRAMACIÓ WEB Projecte Ictineo DISSENY GRÀFIC Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes COORDINACIÓ WEB Manel Ros

CORRESPONSALIES
BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonenesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARRESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresdeponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 18

MIRALLS Andoni Txasko:

“Les víctimes del 3 de març estem guanyant la batalla del relat” pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS Els nous camins de la paternitat responsable pàg. 6 i 7

Quaderns d'Il·lacrua 186

DIRECTA 354
19 de març de 2014

FOTOGRAFIES
Italian Airforce

A FONTS | EL PLA MACIÀ | EL DESENVOLUPAMENT CAPITALISTA

Urbanisme per a la República de l'ordre

Des del segle XIX, les principals intervencions urbanístiques a les grans ciutats europees comparteixen l'objectiu d'intentar reprimir les insubmissions populars, manifestes o latents. A part de l'obsessió pel control social, els grans plans urbanístics sempre han assegurat àmplies plusvàlues, acumulació de propietats i riquesa, gràcies a l'especulació més ferotge. El pla Macià, promogut pel Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània (GATCPAC) durant el breu govern de Lluís Companys, va recuperar i superar els plantejaments i l'abast de l'obra de Cerdà proposant una Nova Barcelona com a ciutat funcional capaç d'afavorir el desenvolupament capitalista.

Guido Dentésano
afons@directa.cat

A finals del segle XIX, després de la industrialització massiva del barri obrer de les Drassanes o districte cinquè, l'extraordinària densificació que va portar la ciutat de Barcelona al milió d'habitants va perpetuar el seu procés caòtic d'urbanització. Les Drassanes, que van desenvolupar la clàssica estructura de barri portuari, demanaven mà d'obra constant. L'Exposició Universal de 1888 va atraure una població ulterior, que s'hi va instal·lar. Després de la Primera Guerra Mundial, el barri va perdre el seu component industrial, que es va traslladar als nous suburbis populars i a les segones perifèries. Els cabarets van substituir les fàbriques. En aquest moment, s'hi concentrava un món socialment i econòmicament heterogeni: la important població obrera que hi vivia compartia un mateix territori amb petites artesanes, comerciants i propietàries. La convivència, també, de fugitius, desertors, corrupció policial, tot tipus d'activisme polític, oci il·legal i un dens mercat negre aviat va despertar el mite del barri Xino.

A principis del segle XX, el Xino delimitava un lloc que repugnava la burgesia dominant: vici i plaer convien amb una alta mortalitat i condicions de vida extremes. Concentrava una quarta part de la població prole-

tària de tota la ciutat i seria l'escenari de grans revoltes com la Setmana Tràgica. Aquesta combinació inquietava les classes mitjanes ja assentades a la nova ciutat burgesa de l'Eixample. La localització del Teatre del Liceu, els centres administratius o els despatxos de negocis a la ciutat vella amplificava la sensació de risc que tenia aquesta població. La por no només la causa-

Els espais d'esperança, inspiració i lluita obrera volien ser reemplaçats per grans vies públiques, llocs sense història on no seria possible teixir nous vincles

ven els crims, els sabotatges obrers o les vagues. S'identificava el barri de les Drassanes i, per extensió, tot el districte cinquè com un territori prohibit i residència d'aquestes classes perilloses. L'elevada concentració de pobres i classes treballadores va acollir una altra onada migratòria provinent de tot l'Estat, aquest cop, com a mà d'obra per l'Exposició de 1929.

La distòpia del barri Xino

En aquest context, la burgesia catalana comença a gestar i territorialitzar els pànics morals: en una perillosa terra

de ningú, va arrelar el mite de l'indomable Xino. Higienistes i reformistes formaven l'avantguarda política dels partits liberals d'esquerres, que coincidien amb els conservadors en temes relatius a l'ordre i la seguretat pública. Aquesta convergència va alimentar la premsa sensacionalista i generalista de l'època, que va encomanar els ambients acadèmics i literaris mitificant el Xino com la "seu del mal", sinònim d'immoralitat i crim, establint una relació íntima entre el districte obrer i el caos. Pel mateix alcalde republicà Jaume Aiguader, el barri era "l'úlcer de la ciutat", un submón refugi de delinqüents, centre de terribles infeccions. Aquesta visió fetitxista del barri Xino el va dotar de poders causals, capaços de la destrucció de tota vida moral i física al seu interior. Però, la mateixa burgesia catalana no renunciava a visitar d'amagat el barri endimoniat per viure alguna de les seves nits d'excepció moral.

El mite del Xino va sedimentar una imatge de barri poblat per habitants immorals, immigrants, vagabunds, prostitutes, insurrectes, violents i alhora incívics: tot això amagava la veritable ànima del barri més vibrant i revolucionari de tota la ciutat. Les mateixes condicions de vida comportaven una densitat elevada de relacions i cohesió social, a més d'una intensa vitalitat, exemplificada pels espais de sociabilitat veïnal i l'associacionisme obrer. La suposada immoralitat que resultava del rebuig de la cultura burgesa va vertebrar una identitat obrera

oposada i impermeable a la cultura de les elits i va generar uns odís polítics i mediàtics que encara avui s'experimenten.

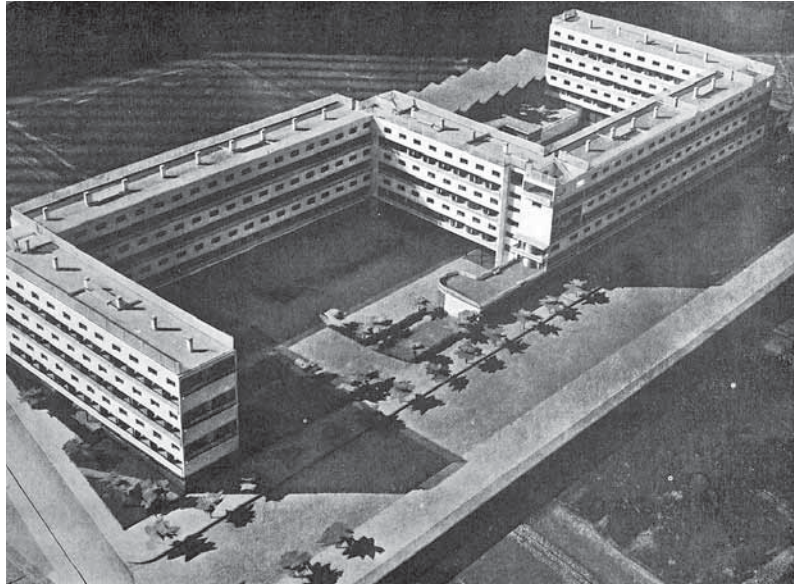
La vida i la resistència popular es desenvolupaven quotidianament al límit de la legalitat burgesa. L'imaginar que impregnava el barri Xino tenia multitud d'usos polítics: desactivar les denses xarxes de resistència de la classe treballadora, les seves tradicions de lluita i les trames polítiques, econòmiques, socials i culturals. Era una declaració d'intencions de les elits urbanes d'intervenir en l'organització social de la ciutat i reclamar el control sobre l'espai físic i simbòlic, sobre les classes obreres dins i fora de la dimensió del treball. Aviat s'afegiria la condemna de la immigració com un element infamant més.

La República de l'ordre

La prioritat de l'ordre públic representava una estratègia compartida: si els sectors conservadors consideraven que la majoria de la població de l'actual Raval era susceptible d'alterar l'ordre, els republicans d'ERC recorrien a distingir entre la gent pobre i aturada verdadera i falsa. D'aquesta manera, es justificava —una vegada més pel bé del barri— la necessitat d'identificar, separar, detenir o expulsar aquells elements que, amb la seva actitud d'insubmissió, contaminaven l'ordre públic. El mite del Xino, evidentment, va afavorir la criminalització de les classes oprimides i la simplificació de complexes qüestions socioeconòmiques i polítiques. Així, durant la Segona República, es van impulsar una sèrie de plans de reforma, campanyes moralitzadores, iniciatives educatives i una forta repressió policial. L'electorat que havia portat ERC al poder —petita i mitjana burgesia, pro-

El mite del Xino va afavorir la criminalització de les classes oprimides i la simplificació de complexes qüestions socioeconòmiques i polítiques

pietàries i empresariat— no va trigar a reclamar una intervenció radical que apaivagués les seves preocupacions relacionades amb el districte cinquè. Per una banda, es va promoure la *Ley de Vagos i Maleantes*, màxima expressió de l'anomenada República de l'ordre, que va forçar l'aplicació d'un nou marc legal per regular i controlar la vida al carrer. La va posar en pràctica el mateix Companys, president de la Generalitat, a partir de 1934, després d'haver estat advocat de la CNT. La llei permetia netejar el carrer dels usos "no aptes", criminalitzava la venda ambulants i perseguia la gent aturada identificant-la com a perillosa i obligant-la a acceptar qualsevol tipus de feina. Castigava, doncs, les persones que no trobaven espai dins el mer-

Model de la Casa Bloc, 1933
-
GATPAC

cat laboral capitalista i tothom que es resistís a formar part dels seus engranatges. D'altra banda, es va gestar la necessitat d'una reforma urbanística radical, la construcció de la Nova Barcelona o pla Macià.

El pla Macià

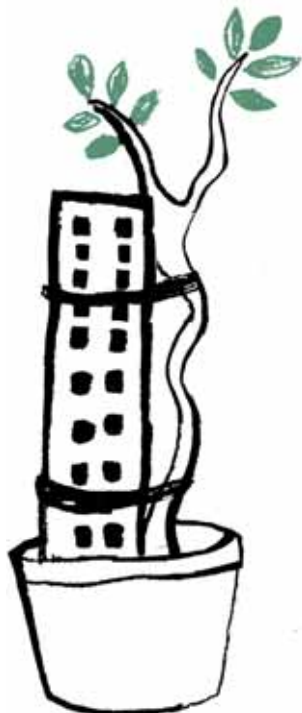
El pla Macià va ser una proposta autònoma dels arquitectes del GATCPAC, grup de tècnics i especialistes catalanistes deslligats de la Generalitat i sense cap tipus de contacte amb el moviment obrer. Il·luminats per les tesis racionalistes de Le Corbusier i la seva màxima *Arquitectura o Revolució*, consideraven necessari construir una ciutat segregada funcionalment segons els usos i les diferents classes socials. La sectorialització urbanística definiria llocs pel treball, per l'habitatge, per l'oci i pel descans. Barcelona, a més, es concebia com una ciutat industrial amb un element obrer molt important, capital d'un nou Estat autònom.

El projecte es va presentar el juny de 1934 als baixos de la plaça de Catalunya de la capital catalana. En aquesta ocasió, el mateix Companys va confessar al director del projecte de reforma, J. M. Sert: "Si pogués, ho enderrocaria a canonades", referint-se a com hagués solucionat la qüestió del barri Xino. El GATCPAC pretenia enderrocar les zones degradades del centre històric a gran escala, substituir-les per blocs en forma de meandre i introduir-hi espais verds per millorar la qualitat de vida. Optava, doncs, per la perforació i l'"esponjament" urbanístic del districte cinquè, un espai que, diagnosticat com el "càncer barceloní", calia sanear. Els habitatges infectes, l'excés de densitat urbana, la falta d'espais lliures i les pèssimes condicions higièniques del lloc es consideraven defectes que podien provocar el contagi de tot tipus de malalties i anormalitats, producte de

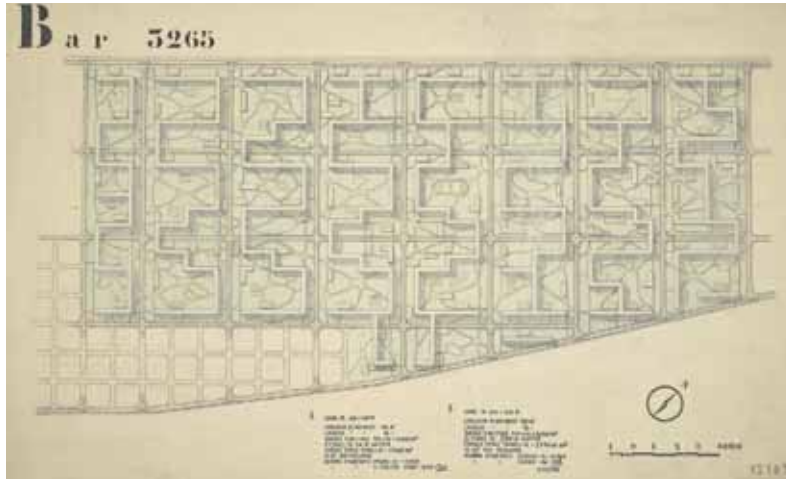
l'ambient i de les condicions de vida. Le Corbusier, que va assessorar personalment els arquitectes republicans, va recomanar obrir pas a una sèrie de vies públiques rectes i àmplies per facilitar el moviment dels articles de consum i els serveis, regenerar la ciutat vella i augmentar el poder industrial de tota la ciutat.

El GATCPAC contemplava la taylorització de la ciutat i la zonificació de les seves àrees industrials, residencials o d'oci. Es plantejava limitar el desenvolupament de zones mixtes, classificar i separar —principalment— el centre administratiu i burocràtic, el centre comercial, la *city* (centre polític i econòmic), els antics i nous barris residencials, les zones industrials, els port franc, comercial i turístic. Això, evidentment, implicava l'expulsió de la població i la reordenació de les activitats econòmiques. La separació de les activitats laborals, educatives, d'esbarjo, familiars i comercials estava pensada, també, per trastornar i disciplinar les classes insumbises, al mateix temps que s'inhibia la cultura urbana i de carrer aïllant-la i recloent-la a l'àmbit íntim o privat. Les *analfabetes urbanes* que en resultarien tindrien cada vegada més dificultats per incorporar-se o relacionar-se amb uns espais urbans que, progressivament, es convertirien en un entorn hostil. Així, es generaria una segregació d'usos i classes socials distintes a la ciutat, contemplada com l'opció més eficient, racional i funcional de cara a l'anelat desenvolupament del capitalisme. A més, apuntava a augmentar el consum dels serveis urbans com un pas més cap a una societat més burocràtica i consumista.

Les residències obreres es dissenyarien establint una distància prudencial amb les classes dirigents. Paral·lelament a l'enderrocament del Xino, es

Pilar Marcó

prendrien altres mesures per confinar la població dels barris conflictius lluny del centre en blocs de pisos. Es pretenia concentrar les famílies proletàries en determinats espais relativament sanejats i confortables. El GATCPAC plantejaria, llavors, el concepte de Casa Bloc: zones residencials amb espais individuals i comuns, repartides per la geografia de la capital, que acollirien i acomodarien els sectors obrers. El pla Macià replantejava l'organització del creixement de la ciutat amb un abast territorial més ample que el de Cerdà. L'exemple començat amb el pla Cerdà es completaria definitiu un mòdul diferent: nou illes de Cerdà formarien un mòdul de 400x400 metres, que esdevindria una unitat completa i autosuficient on es construirien blocs moderns i lineals enormes a l'estil Bauhaus, amb ventilació directa a totes les habitacions i dormitoris. També es programaria la construcció de cases barates, pensades en termes de caserna militar, partint de la idea de construir "científicament" els barris obrers.

El projecte contemplava expulsar determinada gent per construir una urbs jeràrquica i estrictament controlada

El descans de les masses obreres s'orientaria cap a un ús massiu de la costa mitjançant la Ciutat de Repòs i Vacances, que seria accessible perllongant la Gran Via fins a la platja de Castelldefels: seria una zona d'estiu que comptaria amb un parc marítim, equipaments esportius, espai per vacances, cap de setmana i colònies escolars, petits cultius, sanatoris i hotels de repòs. Seria un altra Barcelona, amb una pretensió antiindividualista, però que orientaria la classe treballadora al consum de l'oci i dels serveis. A principis dels anys 30 ja es plantejava l'explotació turística de la costa: si el

descans de les masses es programava a Castelldefels, cap a la Costa Brava, s'entreveia la importància d'ampliar la xarxa de ferrocarrils amb l'objectiu de poder impulsar i afavorir el turisme estranger i de les classes més riques.

Esperit i límits del pla Macià

El pla Macià es contempla des d'una utopia tecnòcrata de la classe mitjana progressista. Des de dalt, com pregonaven Le Corbusier, Haussman i Cerdà, es torna a voler higienitzar i esponjar destrossant les trames urba-

Proposta del nou traçat de carrers, 1934

- GATPAC

Ampliació de la portada d'El Be Negre del 18 de juliol de 1934

- AHCB

nes i el patrimoni d'habitatges, a separar, domesticar i disciplinar la població soscavant les denses xarxes socials i la solidaritat veïnal. L'objectiu evident és mantenir intacta l'estructura econòmica i social opressiva i evitar una perillosa revolució dels sectors oprimits.

Aquesta ciutat –al límit d'una dis-tòpia– esdevé funcional per l'explotació sistemàtica de totes les dimensions de la vida obrera. Els àmbits de la llar, el treball i el lleure serien programats subtilment per la classe burgesa dominant. El desig latent és formar una ciutadania pacífica que acati les regles d'una urbanitat basada en els principis del civisme, el consum i els serveis, que es desentén i oculta les desigualtats socials de la ciutat i contribueix a la modelació de les bones obreres, d'uns cossos que interioritzen la seva reducció a simple força treball. S'ofereix comoditat i benestar a canvi de disciplina i control.

Per aconseguir això, resulta necessari desarrelar i desactivar l'autonomia dels barris i de la seva població, que amenaça quotidianament l'ordre capitalista establert. La idea dels blocs per acollir les classes més baixes amaga un clar interès per atacar i controlar directament la sociabilitat espontània, la cultura i l'oci d'uns espais que es resisteixen a l'explotació per part del sistema productiu i a la repressió de la República de l'ordre. S'expulsa i s'expulsa gent de la ciutat per construir una

urbs jeràrquica i estrictament controlada, en la qual l'amenaça del desordre i de la insubmissió desapareix i on es fa encaixar cada classe al seu lloc, d'acord amb la seva funció dins el nou marc urbà funcional-racionalista. Un model que se situa ben lluny del que va manifestar Sert, que pressuposava la col·lectivització de la indústria i la socialització del sòl i del treball professional.

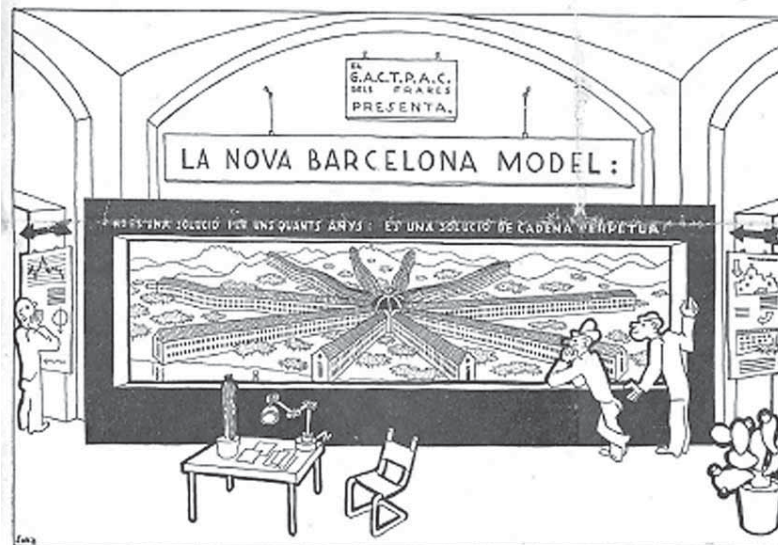
Amb aquestes premisses, la pacificació de l'indomable Xino resultava una qüestió primària. La destrucció d'aquest districte no era més que un nou intent de reduir la tensió social alliberant la ciutat vella de les classes més perilloses. La demolició del Xino, cova de la classe obrera, era un acte d'agressió contra la història local de la resistència proletària: marcava la destrucció d'espais clau (històrics i simbòlics) del proletariat local, l'eliminació de la memòria de resistència al capital, de manifestacions, disturbis, barricades, insurreccions i tota una sèrie de comportaments de protesta presents des de la dècada de 1830. Aquests espais d'esperança, inspiració i lluita obrera volien ser reemplaçats per grans vies públiques, llocs sense història on no seria possible teixir nous vincles.

Els problemes de l'habitatge van continuar existint i la ineficàcia o la nul·la voluntat política va deixar que el mercat i les propietàries actuessin. És a dir, va afavorir que la cobdícia i l'especulació fossin les úniques forces capaces de regular un àmbit tan vital. Mai no sabrem com s'hauria materialitzat el pla Macià, que –com altres projectes– va patir problemes de pressupostos. A més, el 26 gener 1939, les tropes franquistes van entrar a Barcelona i el projecte republicà va quedar en paper mullat. De totes maneres, els primers sanejaments urbanístics al barri de les Drassanes els van dur a terme els bombardejos feixistes, que, gràcies a l'aviació italiana, entre 1937 i 1938, van destrossar milers d'edificis.

UN GRAN COMLOT CONTRA LA CIUTAT

Als soterranis de la Plaça de Catalunya el G. A. T. C. P. A. C. projecta la destrucció de Barcelona

Sortosament, la policia ha flairat el perill. - El G. A. T. C. P. A. C. serà jutjat pel Tribunal d'Urgència

+Info

Ealham, Chris: *La lucha por Barcelona. Clase, cultura y conflicto 1898-1937*. Madrid, Alianza, 2006.
 Fernández González, Miquel: *Matar al 'Chino'. Entre la revolución urbanística y el asedio urbano en el barrio del Raval de Barcelona*. Tesi doctoral. Barcelona, UB, 2012.
 Roca, Francesc: *El pla Macià*. Barcelona, La Magrana, 1977.
 Díez, Xavier: *Venjança de classe*. Barcelona, Virus, 2010.
 Pujol i Estragués, Hermínia: "Dues visions de Barcelona als anys 30. El Pla de distribució en zones del territori català i el Pla Macià (1932-1934)", *Treballs de la Societat Catalana de Geografia*, núm. 43, vol. xii.
 Tarragó, Salvador: "El pla Macià o Nova Barcelona", *Cuadernos de Arquitectura y Urbanismo*, núm. 90, 1972.

Andoni Txasko:

“Les víctimes del 3 de març estem g

El 3 de març d'enguany va fer 38 anys de l'assassinat, a Vitòria, de cinc obrers a mans de la Policia Armada. Els fets van tenir lloc la matinada del tercer dia de vaga impulsada contra les mesures de l'últim govern franquista, presidit per Carlos Arias Navarro. Els uniformats, després de llançar gasos lacrimògens per desallotjar les 5.000 treballadores que celebraven una assemblea a l'església de Sant Francesc d'Assís, van disparar sobre la gent que intentava sortir d'aquest recinte situat al barri de Zaramaga, a la capital alabesa. En total, cinc persones van morir i 150 van resultar ferides arran de la pluja de bales. Durant les mobilitzacions de protesta que es van fer l'endemà, altres treballadors també van ser colpejats, entre ells, Andoni Txasko, que va quedar pràcticament cec d'un ull. No va ser fins anys després que Txasko va reprendre la lluita sindical i, el 1999, juntament amb altres persones afectades, va constituir l'Associació de Victimes i Familiars de Victimes del 3 de Març. Ell dona veu a una generació que, quatre dècades després, encara reclama veritat, justícia i reparació. Un horitzó pel qual aquest mecànic de professió no ha deixat de lluitar, confiant que la pressió social serveixi perquè les ferides d'aquell crim d'Estat es guareixin algun dia.

Àlex Romaguera
@AlexRomaguera

En quin context es van produir els fets del 3 de març de 1976?

Franco havia mort 100 dies abans i, a la majoria de les fàbriques alabeses, les Comissions Representatives no reconeixen el sindicat vertical, que actuava com a corretja de transmissió de la patronal. Al carrer, es vivia una gran ànsia de llibertat, no només entre els treballadors; també a la majoria de sectors socials com l'estudiantil o el de les dones.

Quins aspectes dels incidents no s'han explicat prou?

Resulta evident que el govern i la patronal observaven les

protestes com un impuls cap a la democràcia. Conscients d'això, es van reunir a Madrid per frenar-les, tal com va reconèixer l'aleshores ministre de la Presidència, Alfonso Osorio. També cal destacar l'intent de silenciar els fets i la creixent solidaritat, a més de l'empresonament a Carabanchel dels portaveus sindicals, a qui el govern va acusar de sedició. Aquest silenci i una versió que encobria els autors de la massacre han costat molt de desmuntar. Se'ns reconeix que lluitàvem per una causa justa, però queda molt camí per recórrer.

Fins ara, no s'ha encausat a ningú. A què ho atribueixes?

Té a veure amb la impunitat que ha regnat durant la transició espanyola, perquè cap estament no ha assumit la seva responsabilitat. Basant-se en la llei d'amnistia de 1977, una veritable llei de punt final, l'Estat s'ha negat a investigar els fets.

Quin paper ha tingut la justícia?

Se n'ha desentès, perquè tots els sumaris assenyalaven l'existència de delictes d'homicidi –no sols els informes mèdics on es detallen agressions i ferits de bala. El mateix capità de la Policia Armada, Jesús Quintana Saracíbar, va declarar que s'havia disparat. Per tant, argüir que no hi havia proves per encausar és una burla a la classe treballadora i al conjunt de la ciutadania.

“L'Estat manté la impunitat i desplega polítiques allunyades del que s'espera d'una democràcia”

Per què cap tribunal no va assumir el cas?

Segurament, per connivència amb el govern de l'època. Primer, va passar a la jurisdicció militar de Burgos; després, va anar a parar al Tribunal de Orden Público (TOP), que es va declarar incompetent, i més tard i per mandat del Tribunal Suprem, va tornar a la jurisdicció militar, que es va inhibir de les seves funcions. Només va recopilar els informes policials i va concloure que no hi havia proves incriminatòries per ningú. I ha anat així fins ara... El nostre intent d'imputar l'Estat com a responsable civil subsidiari o la querrela que vam presentar el 2001 acusant l'exgovernador civil de Vitòria, Rafael Landín, de coordinar l'operatiu policial no s'han admès. Com que el cas havia passat per la jurisdicció militar, ens van dir que no podia tornar a la via civil.

S'ha blindat la possibilitat de fer justícia?

Hem acabat recorrent al Comitè dels Drets Humans de l'ONU, tot i que ja no serà per esclarir els fets, sinó perquè es contemplin totes les víctimes de la mateixa manera. Un recurs que, deu anys després, encara s'ha de resoldre.

Per què el govern basc us ha apartat de la seva llei de víctimes?

No s'entén perquè, el 2006, va aprovar una declaració on se'ns reconeixia com a víctimes. Potser vol evitar que, incloent la violència d'Estat com a terrorisme, entri en conflicte amb el govern central.

La llei de la memòria de 2004 tampoc no ha ajudat a rescabalar-vos?

L'hem criticada des del principi, ja que, amb la idea de buscar un consens amb el Partit Popular, el PSOE va aprovar un text que només atorga indemnitzacions i la consideració que les víctimes han patit una violència injusta. També contempla la retirada dels símbols franquistes i l'exhumació de fosses, però no destina fons per fer-ho.

La mort de Manuel Fraga, que aleshores era ministre de Governació i estava al corrent de l'operatiu policial, no ha ajudat a reobrir la causa?

Ens van assegurar que, quan morís, avançaríem en l'es-

guanyant la batalla del relat”

FOTOGRAFIA:
Arxiu Andoni
Txasko

clariment dels fets, però res d'això. Fins i tot la reprovació dels seus comentaris –va dir que “l’actuació policial de Vitòria no havia estat excessiva”– va ser rebutjada pel PP amb l’abstenció del PSOE. Tots els gestos s’han encaminat a exonerar-lo. És vergonyós. Però no defallirem fins que els autors materials i els inductors d’aquells assassinats, entre els quals hi ha l’exministre de Relacions Sindicals, Rodolfo Martín Villa, admetin la seva responsabilitat. No ens desviaran d’aquest camí.

Amb tot, ha valgut la pena la tasca de denúncia?

Hem assolit dues victòries. D’una banda, que a la plaça de Zaramaga, on van ocórrer els fets, s’hagi aixecat un mural de

vint metres i una escultura que honora els set morts. Perquè, a més dels cinc de Vitòria, cal recordar que, el mateix dia, Juan Gabriel Rodrigo (a Tarragona) i Vicente Antón Ferrer (a Basauri) van ser assassinats mentre participaven a la vaga general. Gràcies a la pressió ciutadana, avui, el barri de Zaramaga és un espai per al record, al qual s’ha afegit Memoria Egunea, un centre d’interpretació on es relata tot el que va passar. Sense oblidar la contribució de Lluís Llach a través de *Campanades a morts* i el llargmetratge *Llach, la revolta permanent*, de Lluís Danés. I després, hem trencat el mur de la impunitat mitjançant la querrela oberta a l’Argentina contra els crims de franquisme. Aquestes conquestes marcaran les futures actuacions.

Això farà moure l’Estat espanyol?

De moment, continua ignorant les recomanacions de l’ONU per derogar la llei d’amnistia. No sols no ho fa, sinó que hi posa obstacles i queda com un Estat que manté la impunitat i desplega polítiques allunyades del que s’espera d’una democràcia.

Confieu que prosperi la iniciativa de la jutgessa Maria Servini?

Tenint en compte els casos de Pinochet i Scilingo, el procés obert a l’Argentina hauria d’acabar amb el judici als responsables dels crims a Espanya. Segurament, haurem d’esperar, però, com diu l’advocada Ana Messuti, aquests passos ja representen una victòria en la batalla del relat i la justícia.

L’aniversari dels fets de Vitòria va coincidir amb el de l’execució de Salvador Puig Antich. Les dues commemoracions despertaran la consciència crítica?

Poden contribuir a superar la transició tramposa que se’ns va imposar i a construir-ne una de justa i fidel amb la història perquè, si no es reconeixen les vulneracions, la convivència es fa impossible. En una trobada amb les víctimes del conflicte irlandès, el fill de Patrick Doherty, mort durant el *Bloody Sunday* (Diumenge Sagnant), em deia: “Mai no em prendré un cafè amb l’assassí del meu pare, però sí que puc compartir el mateix bar”. Un fet que demostra que conciliar és difícil, però que es pot conivir quan es participa del mateix relat i es reconeix el dany causat.

–
“L’important no és veure Martín Villa i Utrera Molina a la presó, sinó aconseguir que assumeixin els fets i passin a la història pel que van ser”
–

Les retallades que s’apliquen avui en matèria laboral han donat sentit a la lluita obrera de Vitòria?

Posen de manifest que les seves demanades són vigents. Per exemple, el mateix dia que commemoràvem els fets, els culpables de l’actual precarietat es reuneixen a Bilbao. Sortir al carrer contra la *troika* i el seu model de globalització és una manera d’homenatjar les víctimes i de recuperar el seu esperit combatiu. Molta gent ho està fent.

Personalment, com has viscut tot aquest període?

Quan va passar, tenia vint anys i allò em va deixar fora de joc. Però, després, vaig necessitar tornar a la feina i a la militància sindical. Des d’aleshores, la lluita no s’ha aturat, tant pel que fa al 3 de març com en altres àmbits. El capital és llest i ens atrapa a través del treball i el consum; l’hem de combatre si no volem perdre els nostres drets.

Amb tot, penses que es repararan els crims del franquisme?

Sóc escèptic, tot i que hi ha molts advocats que qüestionen la llei d’amnistia perquè vulnera la legislació internacional, ja que els delictes de lesa humanitat no prescriuen ni poden ser amnistiats. L’important, en tot cas, no és veure Martín Villa i Utrera Molina a la presó, sinó aconseguir que assumeixin els fets i passin a la història pel que van ser. Han de ser jutjats i, després, si s’escau, que se’ls amnistii, perquè avui campen lliures amb absoluta impunitat.

Els nous camins de la paternitat responsable

Un 88,24% dels pares catalans agafen el permís voluntari de paternitat de quinze dies en cas de naixement o adopció. Fins ara, els governs socialistes i populars han ajornat l'ampliació del permís de paternitat a un mes per les retallades econòmiques.

Josep Verd
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.cat

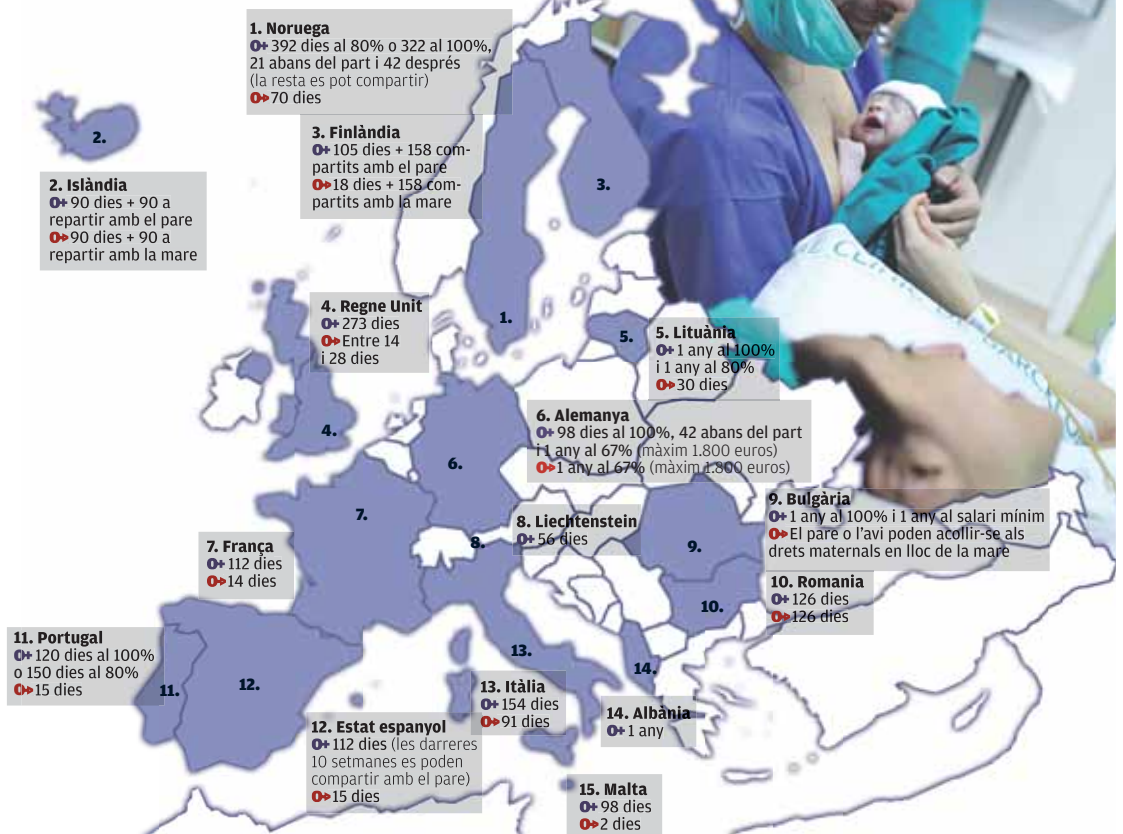
Les associacions d'homes profeministes (a Catalunya, Homes Igualitaris) impulsen el dia del pare igualitari el 19 de març, per quarta vegada en l'àmbit espanyol, com una cita de reivindicació i sensibilització a favor d'una paternitat responsable. En poc més de 35 anys, el nostre país ha canviat de manera notable en aquest camp. Venim d'un règim nacionalcatòlic i masclista que atribuïa als pares només la responsabilitat de ser proveïdors, una situació històrica que es fonamenta molt abans del règim franquista. El masclisme ha fet que molts homes es perdin l'experiència de ser pares entesa com una relació de cura i acompanyament, com una experiència emocional plena en el desenvolupament personal d'un fill o una filla. Sempre hi ha hagut excepcions a les maneres majoritàries de ser home, però la paternitat masclista era la que havien après massivament els homes: defensava un rol autoritari i despreocupat, que només tenia la missió d'aportar diners a la llar. Ara mateix, podem dir que la paternitat ha evolucionat. No ha estat un canvi radical ni complet, però sí progressiu i constant: s'està caminant cap a una paternitat responsable, que consisteix a fer-se càrrec de la mainada, tant en tasques de cura com emocionals o de criança. Sense assolir el mateix nivell que les mares, però sí d'una manera molt més gran que la tradicional.

“Hi ha moltes maneres de ser pare i una de minoritària que comença a créixer és la dels pares que donen prioritat a tenir cura dels fills”

Una mostra clara i evident d'aquest procés de canvi en el model de paternitat és la xifra de pares catalans que han demanat un permís de paternitat voluntari de dues setmanes en cas de naixement o adopció d'un fill o una filla: el 88,24% l'any 2013. Aquesta xifra ha anat creixent durant els darrers set anys, des

Per incidir en la igualtat d'oportunitats laborals i familiars entre els membres de la parella, fa deu anys, es va crear la PPINA, una plataforma que reclama uns permisos iguals i intransferibles entre els membres de la parella per al naixement i l'adopció d'infants.

Permisos de maternitat i paternitat a Europa

de l'aprovació de la llei d'igualtat per part del govern socialista presidit per José Luís Rodríguez Zapatero: el 2007, el primer any que va ser possible, només ho van demanar el 53% dels pares. Aquesta mesura ha fet aflorar l'interès de les noves generacions de pares per tenir cura de la seva mainada. "Existència d'un permís de paternitat contribueix a la conscienciació per a una paternitat més responsable", afirma Bernat Escudero, membre d'Ho-

FONT:
La informació.com

mes Igualitaris. Un nova paternitat fruit de l'impuls del feminisme, però també de nous referents paternals que han anat apareixent a la nostra societat. A Homes Igualitaris, veuen amb bons ulls aquests canvis i destaquen els beneficis que té una paternitat responsable i igualitària en la millora de les condicions de vida de les dones i de la canalla, però també dels mateixos homes, que desenvolupen la seva afectivitat de manera més plena.

"Aquest canvi s'ha produït, en part, perquè els mateixos homes han reflexionat i han començat a donar importància a la paternitat", afirma Escudero. Tot i que no és una reflexió organitzada ni massiva, sí que marca tendència i ressalta que "cada vegada hi ha més homes que demanen el permís de paternitat". Però aquestes noves paternitats, entén Escudero, sorgeixen a remolc dels canvis de rol

“Mentre les dones tinguin més permís parental que els homes, el missatge que s’envia és que són elles les que han de cuidar els nens”

que han protagonitzat les dones, que “han acabat provocant aquestes reflexions i modificacions en els homes”, assenyala Escudero.

Permisos de paternitat

Amb tot, el permís de paternitat no s’ha desenvolupat d’acord amb el màxim que permet la llei. De fet, el permís de paternitat que preveu la llei d’igualtat és d’un mes, però, com que el paga la Seguretat Social, s’ha fet dependre de la disponibilitat pressupostària pública. No cal dir que, en aquesta època de retallades, el permís de paternitat d’un mes no s’ha pogut aplicar perquè la igualtat de gènere no és una prioritat per la classe governant. Si bé els populars no s’han atrevit a derogar aquest objectiu de permís parental voluntari, tampoc no han apostat per ell, com tampoc ho van fer els socialistes, la reforma dels quals fa anys que es troba aturada. Homes Igualitaris considera aquests permisos voluntaris com un avanç social, però no com la fita definitiva. L’aspiració d’aquesta associació és aconseguir permisos iguals i intransferibles entre pares i mares. Iguals per potenciar la igualtat entre home i dona i la seva implicació en la criança i, alhora, per evitar la discriminació laboral de la dona i poder demanar permisos de paternitat. També es demana que els permisos siguin intransferibles perquè, de fet, una part del permís de maternitat de les dones pot ser transferit als pares a partir de la sisena setmana (cosa que passa en un 1,62% dels permisos de maternitat). “Hi ha moltes maneres de ser pare i una de minoritària que comença a créixer és la dels pares que donen prioritat a tenir cura dels fills”, afirma Escudero.

El permís de paternitat d’un mes no s’ha aplicat perquè la igualtat de gènere no és una prioritat per la classe governant

En aquest sentit, en l’àmbit estatal, existeix la Plataforma de permisos iguals i intransferibles per naixement i adopció (PPIINA), que acull entitats socials de tot tipus: veïnals, sindicals, feministes, LGTB i també d’homes per la igualtat. Aquesta entitat ha aconseguit entrar la seva proposta als parlaments espanyol i europeu i a les Nacions Unides a través de la seva plataforma internacional PLENT (International Platform for Equal, Non-Transferable and 100% Paid Parental Leave). La proposta de la PPIINA parla de permisos individuals iguals i intransferibles per naixement o adopció, per tant, la seva proposta afecta la diversitat familiar vigent, una petició que compta amb el suport d’Homes Igualitaris.

Mariano Nieto és membre de la plataforma d’homes feministes STOP Machismo i de la Plataforma de permisos iguals i intransferibles per naixement i adopció (PPIINA), a la qual pertanyen entitats veïnals, sindicals, feministes, LGTB i d’homes per la igualtat. La plataforma, que ha dut la seva proposta a diferents fòrums polítics, té Islàndia i, en part, els països nòrdics com a model més proper a les seves reivindicacions i que demostra que és possible.

FOTOGRAFIA:
Arxiu personal
de M. Nieto

Què és la PPIINA?

La PPIINA és una plataforma d’entitats que compta amb grups feministes i LGTB, amb el suport dels sindicats majoritaris i altres sindicats i amb la presència d’organitzacions d’homes com l’Associació d’Homes per la Igualtat de Gènere, la Xarxa d’Homes per la Igualtat o Stop Machismo de Madrid, que és on jo participo. La plataforma neix l’any 2003-2004 amb un objectiu únic: demanar una reforma legal per aconseguir que les progenitores, tant el pare com la mare, en el cas de les parelles heterosexuales, tinguin el mateix temps de permís laboral pel naixement o l’adopció d’una criatura. Actualment, les dones tenen setze setmanes de permís per maternitat, els homes tenim dues setmanes de permís per paternitat. El que demanem és que tant homes com dones –també en el cas de les parelles homosexuals o les famílies monoparentals– tinguin dret a setze setmanes de permís laboral. Aquests permisos anirien a càrrec de la Seguretat Social, com els permisos per baixa o qualsevol permís laboral.

En quina situació es troba aquesta demanda?

La comissió d’igualtat del Congrés dels Diputats espanyol va crear, el 2013, una subcomissió de racionalització d’hores, conciliació i permisos per estudiar la situació a l’Estat espanyol. Aquesta subcomissió va elaborar una recomanació per al govern perquè els permisos tendessin a ser iguals i intransferibles i va reconèixer la disfuncionalitat actual dels permisos de maternitat i paternitat. Posteriorment, a finals de 2013, la comissió va emetre un informe final, on arriba a la mateixa conclusió –que l’actual sistema de permisos és injust i disfuncional per a la cura dels nens i per a la societat– i recomanava una reforma legal que equiparés els permisos de paternitat i maternitat. L’informe, però, tenia una reserva: vinculava la recomanació a la situació econòmica. Així doncs, acaba essent una decisió política que depèn del govern.

Penseu que falta voluntat política? La llei d’igualtat del govern del PSOE va introduir el permís de quatre set-

manes per als homes, un temps que no s’assoliria de cop, sinó que es va establir un calendari per anar ampliant el termini progressivament. Es pretenia que, a finals de la darrera legislatura de Zapatero (el 2012), s’hauria arribat a les quatre setmanes de permís. Però ni tan sols s’ha arribat a aquestes quatre setmanes, que estan molt lluny de les setze que tenen les mares. Només s’ha arribat a dues setmanes, suposadament, a causa de la crisi econòmica, però nosaltres creiem que l’ampliació fins a quatre setmanes s’ha anat endarrerint per falta de voluntat política. El govern de Zapatero i de Rajoy han anat aplaçant aquesta obligació de la llei d’igualtat. Mentre, legalment, les dones continuïn disposant de setze setmanes i els homes de dues, es continua enviant el missatge a la societat que les dones són les que han de cuidar els nens. En canvi, s’ha comprovat que, allà on els homes gaudeixen d’un permís 100% remunerat, l’aprofiten i cuiden els fills i les empreses comencen a mirar les dones de manera diferent.

Per què els permisos no han de ser transferibles?

Nosaltres demanem un permís individual i intransferible perquè, quan és transferible, l’acostuma a agafar la dona. Actualment, la dona té setze setmanes i en pot transferir algunes al pare de la criatura, però això només passa en un 3% dels casos. S’ha demostrat que sempre és així i que les famílies, per inèrcia, solen prendre la decisió que l’home no deixi de treballar.

Hi ha alguna situació modèlica a Europa?

A Islàndia, hi ha un sistema de cinc mesos de permisos per a la mare i el pare i dos mesos més de permís transferible. Nosaltres pensem que, sempre que hi haja una part transferible, l’acabaran assumint les mares, cosa que això rebutgem la transferibilitat. Als països nòrdics com Suècia, Noruega, Dinamarca o Finlàndia, hi ha sistemes similars, però, al final, sempre recau més pes sobre la mare a causa de la transferibilitat. Amb tot, ja ens agradaria trobar-nos en la seva situació.

Elles

FOTOGRAFIA: Olmo Calvo

Jo i Tu. No sabia què era una frontera ni què se sentia en creuar-la. Asseure'm dins la cabina claustrofòbica d'un avió i resistir les primeres turbulències del viatge. Desembarcar amb una maleta plena d'interrogants i superar el primer control i el segon i el tercer i l'altre. I, a partir d'aquí, viure al marge, espigolant i resistint, sumant mesos. Decorar el pis compartit amb els quatre mobles imprescindibles i concloure cada vespre, amb ulls incrèduls, que la nevera sembla més buida. Buscar impacient un locutor per parlar amb la mare o la germana, pocs minuts. No és tan fàcil, jo també, sí, sí, ens truquem aviat. I despertar-me per culpa del soroll, entrar a la dutxa i sortir al carrer a demanar ajut a desconeguts. Un dia, gràcies al contacte d'un contacte, vaig tenir un cop de sort. Era una feina –m'avançaven per telèfon– “agradable” i “tranquil·la”. Només requeria paciència. Una bona ocasió per abandonar el meu pis de mobiliari escàs i dormir sota un sostre més càlid. Vaig respirar fondo, torbada pels nervis, i vaig trucar el timbre.

Tu i Jo. Aquelles setmanes la vida es va capgirar. El dolor em cosia com una teranyina totes les extremitats i ja no em podia aixecar del llit sola. Més tard, vaig patir els primers obllits, les frases desordenades i la boira al cap. I el diagnòstic rotund del metge. Només recordo el dia que ens vam conèixer. Ara fa exactament quatre anys i sis mesos. Acabava d'esmorzar i encara no m'havia tret la son de les orelles. Vas trucar el timbre de casa i vaig trigar sis minuts a obrir-te, fent equilibris amb el bastó. Vas entrar, ens vam dir hola i vam obrir les finestres, les portes, els armaris i les calaixeres buscant la manera més còmoda de passar la vida. Juntes multipliquem els dies com si tu no preferíssis tornar al teu país i jo no desitgés alentir la demència. Ens vam dir hola i t'has quedat a casa per sempre. Per sempre. Potser fins que em mori. O et recordi.

Elles. La família són fills que anem cosint i descosint mentre avança la vida.

Alba Gómez i Gabriel

RODA EL MÓN

14 Des de 1998, diverses organitzacions de veterans letons realitzen una marxa per celebrar el Dia dels Legionaris de les Waffen-SS

16 Israel es desfà de les sol·licitants d'asil africanes gràcies a un acord secret amb el govern d'Uganda

NAFARROA // EL PARTIT SOCIALISTA NAVARRÈS ATURA LA PRESENTACIÓ D'UNA MOCIÓ DE CENSURA CONTRA EL GOVERN D'UPN PER EVITAR UNA VOTACIÓ CONJUNTA AMB BILDU

Nafarroa, crònica d'una renúncia socialista anunciada

Beñat Zaldúa
Barcelona
@zalduariz

“Nafarroa és una qüestió d’Estat”. La frase és tot un mantra en aquest territori basc, convertit en realitat palpable cada vegada que l’opció de canvi apareix a la comunitat foral. En aquesta ocasió, la frase la formula el periodista Alberto Gil -coautor, juntament amb Aritz Intxusta i Patxi Zamora, del llibre *El banquete; expolio y desaparición de la CAN*, sobre la Caja de Ahorros de Navarra, presentat la setmana passada a Barcelona- i es refereix a l’últim episodi, tancat fa dues setmanes, en què un altre mantra -en aquest cas, de la dreta regionalista encarnada per Unión del Pueblo Navarro (UPN)- torna a caure pel seu propi pes: “Navarra serà el que decideixin que sigui els navarresos”. Doncs no. Recapitem. L’11 de febrer, l’exdirectora de la Hisenda navarresa, Idoia

El 5 de març, va arribar un comunicat del PSOE de Madrid on, literalment, es prohibia presentar la moció de censura

Nieves -càrrec importantíssim a Nafarroa, cobra més que la mateixa presidenta-, va comparèixer davant del Parlament per explicar els motius de la seva dimissió, unes setmanes enrere. Amb documents a la mà, Nieves va acusar la vicepresidenta i consellera d’Economia, Lourdes Goicoechea, de cometre ingerències constants que podrien arribar a la prevaricació.

Concretament, Nieves va explicar que Goicoechea li havia demanat el Pla d’Inspeccions

per veure si, entre les seleccionades, hi havia clientes de la seva assessoria fiscal. A més, la vicepresidenta va intentar aturar una inspecció d’Hisenda a la Universitat de l’Opus Dei, que finalment es va fer i va permetre detectar nombroses irregularitats. També va sortir esquitxada la presidenta del govern, Yolanda Barcina, que va demanar informació fiscal de les treballadores i les conselleres de la desapareguda CAN, una petició il·legal que va coincidir amb el punt àlgid de la investigació sobre la caixa d’estalvis, en què la mateixa Barcina va estar imputada -i posteriorment desimputada pel Suprem, per una qüestió merament tècnica. La primera reacció de l’oposició va ser “impecable”, en paraules de Gil. Tota l’oposició va acordar obrir una comissió d’investigació i, en cas que es demostrassin les acusacions, demanar la dimissió de Barcina. El líder dels socialistes navarresos, Roberto Jiménez Alli, va afegir un ultimàtum segons el qual, si Barcina no dimitia en quinze dies, presentaria una moció de censura per anticipar les eleccions.

Cal aturar-se aquí per mirar el Parlament navarrès, on UPN governa en minoria amb només dinou escons de 50 i amb el suport extern del PP, que en té quatre. Això és així des que Barcina va expulsar el PSN i els seus nou escons del govern. Bildu i Aralar/Nafarroa Bai -les eleccions forals es van celebrar abans que Aralar s’integrés a EH Bildu- sumen tretze llocs. Geroa Bai compta amb dos diputats no adscrits i Izquierda-Ezkerra en té tres. És a dir, no cal ser matemàtic per adonar-se que una moció de censura, per prosperar, necessita els vots de Bildu -on s’integra l’esquerra abertzale.

QUE VÈNEN ELS BASCOS

La defensa d’UPN i PP era evident i Barcina va aixecar la primera trinxera només tres dies després de les revelacions de

Nieves: “No dimitiré; si Jiménez Alli vol presentar la moció de censura amb Bildu, que ho faci”. La truita ja estava girada, ja no es tractava d’un cas de corrupció, sinó que el PSN necessitava els vots de Bildu per tombar el govern. Barcina no va haver de pensar gaire, només va rescatar l’argumentari de 2007, quan es va produir l’anomenat *agostazo*. Aleshores, les eleccions també van donar marge per crear un govern alternatiu al d’UPN (que és al poder des de 1996): el pacte entre PSN, Nafarroa Bai i Izquierda Unida estava signat, però, des de Madrid, van obligar el PSN a girar cua i entregar el govern a la dreta.

De fet, l’ombra d’aquell *agostazo* va planar des del principi fins a l’última crisi, sobretot quan la candidata del PSOE a les europees, Elena Valenciano, va proclamar que el seu partit, amb Bildu, “no aniria ni a la cantonada més propera”, no fos cas que perdés algun vot pel camí. Des de Nafarroa, Jiménez Alli, traient pit i testosterona, reivindicava: “El PSOE, a Navarra, sóc jo”. Com veurem, res més lluny de la veritat.

La manifestació per la regeneració democràtica i contra la corrupció va aplegar 35.000 persones a Iruñea el 22 de febrer / EKINKLIK

Concentració davant la seu del PSN mentre el Consell Regional decidia seguir les ordres de Madrid / EKINKLIK

La comissió parlamentària va validar les acusacions de Nieves, però Barcina es va negar a dimitir. Així doncs, la via per la moció de censura quedava lliure, però, el 5 de març, va arribar un comunicat públic del PSOE de Madrid on, literalment, es prohibia presentar la moció de censura. L’endemà, el PSN es va agenollar davant les ordres d’Alfredo Pérez Rubalcaba i va llençar a les escombraries, una vegada més, l’opció de canvi a Nafarroa.

“A més, ho han fet tractant-nos d’estúpids”, es queixa Gil, que explica que el PSN insisteix -sense vergonya- que Barcina ha de dimitir i intenta “vendre la moto que, ara, és UPN qui governa gràcies a Bildu, tot i que, evidentment, governa gràcies a ells”. “Sempre ho fan. Saben que, en un context de normalització política a Euskal Herria, les opcions de les forces basques de governar a Nafarroa creixen i saben, també, que l’independentisme basc no te raó de ser sense Nafarroa. Així doncs, en tenen prou controlant Nafarroa per lligar curt Euskal Herria”, afegeix Gil. “No és una qüestió de govern d’esquerra o de dretes, estem parlant de la unitat d’Espanya”, conclou, contundent, el periodista navarrès. ◀

LETÒNIA // L'ESTAT LETÓ FA ANYS QUE REESCRIU I REVISI LA HISTÒRIA D'EUROPA

El culte letó a les Waffen-SS

Roger Suso
Berlín
@eurosuso

Sota una protecció policial massiva, fins a 2.000 persones -incloent-hi veterans, exlegionaris letons de les Waffen-SS i les seves famílies, a més de joves simpatitzants ultres- van desfilar per Riga, el 16 de març, sota un vent molt fort i una neu lleugera, fins al Memorial a la Llibertat. Des de 1998, cada 16 de març, diverses organitzacions de veterans letons de les Waffen-SS -el cos de combat d'elit de l'Alemanya nazi durant la Segona Guerra Mundial- organitzen marxes anuals per celebrar aquesta data com el Dia dels Legionaris de les SS, que recorda els més de 150.000 soldats letons que van integrar voluntàriament a aquestes unitats de les SS el 1943, durant l'ocupació nazi d'Ostland. La marxa també honora els integrants del Sonderkommando Arajs, una unitat paramilitar letona, dirigida per Viktors Arajs, responsable de l'extermini de gran part de la comunitat jueva del país bàltic i de gent jueva alemanya deportada al gueto de Riga.

“Els veterans de les tropes nazis visiten i fan actes a escoles i parvulari, vestits amb l'uniforme”, relata Koren

L'ofrena floral i l'acte en record a les tropes neonazis -amb missa luterana inclosa- es considera com una fita del poble letó en la seva lluita per la independència de la Unió Soviètica, segons l'organització de la diada. La marxa va comptar amb la presència de neonazis de Lituània, Estònia i Suècia i s'hi van veure diversos *wolfsangel*, un símbol rúnic emprat per les SS i actualment de moda arran de l'ús que n'han fet les milícies del partit neofeixista ucraïnès Svoboda a les protestes de Kíev. També es van sentir crits contra el

referèndum de Crimea i el president rus Vladímir Putin. El ministre de Medi Ambient i Desenvolupament Regional i dirigent del partit ultradretà i ultranacionalista Aliança Nacional-Tot per Letònia (NA), Einars Cilinskis (que havia viatjat a Kíev per donar suport a Euromaidan), va participar a la marxa fúnebre i la va legitimar des del govern. També hi van ser presents diversos diputats de la formació, com el líder Raivis Dzintars.

En paral·lel, al centre de Riga, es va celebrar una contramanifestació de repulsa convocada pel Comitè Antifeixista Letó (CAL), que va comptar amb la participació de moviments de defensa dels drets humans, de víctimes del règim hitlerià, membres de la comunitat jueva i sectors de la comunitat russòfona de Letònia (que supera el 25% de la població) i un bus d'antifeixistes arribat des de Berlín. Per a Joseph Koren, president del CAL, la contraconvocatòria -que la policia i l'empresa TM Security van intentar impedir- va ser un acte de rebuig al revisionisme, a la glorificació del feixisme a Letònia i als intents de justificar les atrocitats nazis comeses contra la població civil.

LA GLORIFICACIÓ DEL FEIXISME

A les eleccions anticipades de 2011, guanyades pel partit socialdemòcrata i pro-rus Centre de l'Harmonia, l'NA va obtenir catorze escons i el 13,88% dels vots, fet que va convertir l'aliança en la quarta força del país. Juntament amb Unitat, el Partit Reformista de Zatlers i la Unió de Verds i Agricultors, la formació ultradretana va formar un govern de coalició. Des de 2014, amb Laimdota Straujuma com a primera ministra, l'NA s'ocupa de les carteres de Justícia i Medi Ambient i Desenvolupament Regional. Segons aclareix Aleksei Sharipov, membre del CAL, l'NA és un partit estretament vinculat als vells col·laboracionistes nazis de Letònia, connectat als veterans i legionaris de les Waffen-SS. També és un partit racista, que considera que la comunitat russòfona del país és “inferior i estrangera a Letònia”. La formació

Dos veterans de les Waffen-SS durant la desfilada de Riga el 16 de març d'enguany / ANTOINE JACOB

té connexions amb grups neonazis militants, com el Centre Gustavs Celmins, que usen com a esquadrans de xoc, diu Sharipov.

Per a Joseph Koren, president del CAL, “els voluntaris que desfilen cada 16 de març van lluitar, a les ordres del col·laborador i militar de l'exèrcit letó i coronel de les Waffen-SS Voldemars Veiss, per un país sense jueus i comunistes”. “Molts d'aquests legionaris i veterans, acabada la guerra, van ser jutjats per l'Exèrcit Roig per crims de guerra, però el govern de Straujuma, d'Unitat, els ha rehabilitat i els paga una pensió”, diu Koren. En canvi, “els letons que van lluitar pels aliats, ja sigui la Unió Soviètica o el Regne Unit, són titllats de traïdors de la pàtria i no reben cap paga”. Però el revisionisme va més enllà, sosté Sharipov: l'any 2012, a la població de Bauska, es va erigir un monument en memòria de les Waffen-SS letones que lluita el lema *Letònia per als letons*. El novembre de 2013, durant un partit d'hoquei disputat entre el Dinamo Riga i l'equip rus

Yugra Khanty-Mansiysk a Riga, membres de les forces armades letones van desplaçar, durant la cerimònia d'abans de l'inici, una esvàstica estilitzada gegant feta amb banderes de Letònia. L'acció va quedar impune. “És un problema molt greu”, etziba Koren, “la glorificació del feixisme a Letònia i els intents de justificar les atrocitats nazis comeses contra la població civil s'han convertit en un fet quotidià”. El govern i gran part de la societat letona veuen els veterans de les Waffen-SS i els col·laboradors nazis “com a lluitadors per la llibertat”, afirma Koren. A més, “els veterans de les tropes nazis visiten i fan actes a les escoles i els parvularis, vestits amb l'uniforme, en el marc de l'assignatura d'història”, relata Koren. “Avui, els joves creuen que les Waffen-SS van alliberar Letònia”. L'estratègia majoritària, diu Sharipov, és “equiparar el nazisme amb el comunisme i, en conseqüència, l'antifeixisme amb el nazisme”. L'estratègia funciona, asseguren Koren i Sharipov: “Ens persegueixen i reprimeixen”. ◀

EL SALVADOR // L'EXGUERRILLER SALVADOR SÁNCHEZ CERÉN GUANYA LES ELECCIONS PRESIDENCIALS PER UN MARGE DE NOMÉS DUES DÈCIMES

Les bales enquistades del Salvador

Javier Borràs Arumí
Santiago de Xile

@jborrasarumi

El fantasma de la guerra civil no abandona el Salvador. Vint-i-dos anys de pau no han servit perquè els dos bàndols d'un conflicte armat que va durar onze anys i va causar 70.000 morts i 15.000 desaparegudes oblidin ni perdonin. Ja no tenen les armes, que van heretar els joves soldats de les *pandillas* que massacren el país, però tenen la política, que, durant aquestes últimes eleccions, ha tornat a exhibir lògiques de la guerra freda, sota el mantra de l'extrema violència i la desigualtat. Salvador Sánchez Cerén, exguerriller del Frente Farabundo Martí de Liberación Nacional (FMLN), va obtenir el 50,11% dels vots. Norman Quijano, odontòleg i representant de la dreta tradicional, el 49,89%. La batalla i les excuses estan servides. Quijano ha comen-

Els conflictes entre l'FMLN i l'ARENA són fruit de dotze anys de guerra civil i violència intraestatal

çat a alertar sobre "el frau a l'estil chavista" i avisa "que l'exèrcit està pendent de la tupinada". El Tribunal Electoral del Salvador dóna com a netes i vàlides les eleccions. Quijano diu que el comitè electoral "està venut a la dictadura chavista". Acusacions fortes, però no gaire diferents de la tònica de la campanya electoral.

Norman Quijano, candidat del partit dretà Alianza Republicana Nacionalista (ARENA), encarava una campanya difícil. El partit del govern partia amb una popularitat important i superava l'oposició per deu punts a les enquestes. A la primera ronda

Salvador Sánchez Cerén durant un acte de campanya / ROBERTO ESCOBAR

electoral, les distàncies van ser les esperades. Però, com un cop de sort del destí, a 2.500 quilòmetres de distància, es va produir un fet que ningú no s'esperava i que Quijano va saber aprofitar a la perfecció: les protestes contra el govern de Nicolás Maduro a Veneçuela. Quijano va aprofitar l'*espantall* chavista per mostrar el futur que viuria el poble salvadoreny si votava el candidat Sánchez Cerén. El resultat: 300.000 votants que s'havien abstingut a la primera ronda van votar quasi en massa pel candidat de la dreta tradicional. El marge, que abans era de deu punts, es va transformar en dues dècimes, insuficients per guanyar les eleccions. La derrota es va transformar en rabieta electoral. Tot i que algunes entitats supervisores com l'Organització d'Estats Americans (OEA) o la Unió Interamericana d'Organismes Electorals (UNIORE) qualifiquessin les eleccions com a "exemplars", Quijano no es va donar per vençut. Ha titllat les eleccions de "fraudulentes" i ha mobilitzat les bases de la dreta en manifestacions que han

recorregut les principals avingudes salvadorenyes. Els cartells i les consignes cridaven: "Defensem-nos del comunisme" o "Que no tornin els *rojos*". La guerra freda, la guerra civil, havia deixat les armes, però continu-

ava aferrada a les ments. En resposta, Sánchez Cerén, el president votat (encara que no electe, fins que no es respongui el recurs de nul·litat de la dreta), va fer una crida a la pau i el diàleg amb l'oposició. L'actual president, Mauricio Funes (FMLN), ha dit que anul·lar les eleccions seria una "irracionalitat".

UN PROBLEMA QUE VE DE LLUNY

Els conflictes entre l'FMLN i l'ARENA no són fruit d'una tarda electoral. Són fruit, exactament, de dotze anys de guerra civil i violència intraestatal. Un conflicte armat que es va iniciar l'any 1980 i va dividir el país en una guerrilla soviètica i unes forces armades favorables als EUA. Una guerra que, com totes les altres que van assolir l'Amèrica Llatina durant aquella dècada, va tenir les violacions dels drets humans i la guerra bruta com a teló de fons. Com a tot el continent, també es van firmar i redactar informes de pau que van deixar enrere els conflictes armats entre guerrilles i governs. Però la violència va canviar de mans i la polarització es va mantenir en els nous corrents de la política institucional.

On són les armes?

El Salvador té 400.000 armes de foc en mans de civils. Només el 36% estan registrades per la policia. Els joves hereus de les armes utilitzades per la guerrilla i la contrainsurgència són les *pandillas*. Les més importants són la mara Salvatrucha (MS-13) i Barrio 18, que van estar en guerra fins que, l'any 2012, van signar una treva, gràcies a la intervenció del govern i l'Església catòlica. L'any 2011, la taxa d'homicidis va superar els 69 casos per cada 100.000 habitants. El Salvador era el segon país més violent del món i els seus veïns centreamericans, Hondures i Guatemala, ocupaven el primer i el tercer lloc respectivament. Aquest últim any, després de la treva, la violència ha baixat quasi un 50% i la xifra se situa als 39 homicidis per cada 100.000 habitants. Les últimes dades mostren un 34,5% de pobresa, dada que suposa una lleugera baixada, encara que mínima, respecte als últims anys. El Salvador, per la seva situació geogràfica, ha estat ruta de pas de la droga que viatja del sud al nord, dels països andins cap als Estats Units. Les *pandillas* s'han consolidat en aquesta ruta, enmig d'un negoci globalitzat del present i un conflicte local del passat que va cedir les armes, però es va resistir a abandonar les consciències. ◀

MOSTRA DE CINEMA SANT FELIU DE LLOBREGAT
DEL 27 AL 31 DE MARÇ DE 2014
LLATINOAMERICÀ www.cinebaix.cat/llatina

ORIENT MITJÀ // ELS VOLS CAP A UGANDA VAN COMENÇAR POC DESPRÉS QUE EL PARLAMENT HEBREU APROVÉS LA 'LLEI DE PREVENCIÓ DE LA INFILTRACIÓ' EL DESEMBRE DE 2013

Israel es desfà de les sol·licitants d'asil gràcies a un acord secret amb Uganda

Marc Font
Kampala
@La_Directa

El govern israelià vol expulsar les més de 50.000 persones refugiades africanes -bàsicament eritrees (36.000) i sudaneses (12.500)- que han arribat al país des de 2006. Com que fer-ho suposaria una vulneració de la legalitat internacional, l'executiu hebreu ha optat per incentivar el retorn voluntari oferint milers de dòlars a les sol·licitants d'asil i, des de fa unes setmanes, les convida a marxar a Uganda. L'administració de Netanyahu i la de Museveni haurien signat un acord secret -reconegut oficiosament per la primera i negat per la segona, però documentat per diversos mitjans- que permet que Tel Aviv envii refugiades africanes a Kampala. A canvi, Uganda rebria ajuda financera i maquinària i transferència de coneixement en agricultura, el seu principal sector econòmic.

El desembre de 2013, la Knesset -el parlament hebreu- va aprovar la llei de prevenció de la infiltració, que, a la pràctica, redueix les alternatives de la immigració sense papers a marxar del país o exposar-se a una

L'arribada de població africana pot "amençar l'existència d'Israel com a Estat jueu i democràtic", segons Netanyahu

reclusió forçada d'un any o durant un temps indefinit, per a aquella gent que no pot ser deportada, la majoria de la qual és sol·licitant d'asil. La qüestió clau és que aquestes persones no són considerades refugiades, sinó migrants econòmiques. L'ús del terme infiltració no és casual. Gran part d'aquestes africanes van entrar al país per Egipte, creuant la península del Sinaí. Avui, fer aquesta ruta és gairebé impossible, atès que, el gener de 2013, el govern del primer ministre Netanyahu va completar la tanca d'alta seguretat que barra l'accés al sud d'Israel. Durant el primer mes i mig d'enguany, només dotze persones la van superar, segons va publicar el diari *Haaretz*. Totes van ser arrestades i passaran un any empresonades al centre de detenció de Saharonim, ubicat al desert del Nègueb.

El cap de govern ja va afirmar, el 2012, que l'arribada de població africana "podia amenaçar l'existència d'Israel com a Estat jueu i democràtic". Algunes de les sol·licitants d'asil van aconseguir permisos de residència, però cap de treball. Així doncs, per sobreviure, han hagut de dedicar-se a l'economia submergida, amb ocupacions precàries, normalment als suburbis de les grans ciutats com Tel Aviv, Jerusalem o Beersheva. Israel és signant de la Convenció sobre l'Estatut dels Refugiats de les Nacions Unides, que prohibeix als seus països membres l'expulsió o el retorn de refugiats a territoris "on la seva vida o llibertat podria perillar a causa de la seva raça, religió, nacionalitat, pertinença a un grup social particular o opinió política".

3.500 DÒLARS PER MARXAR

Israel no deporta les demandants d'asil eritrees al seu país, sotmes a una de les dictadures més tèniques i silenciades de l'Àfrica des de fa més de vint anys. La població sudanesa tampoc no és retornada a la seva terra, un fet que s'explica per la inexistència de relacions diplomàtiques entre Tel

Aviv i Khartoum. Però Israel sí que promou el retorn voluntari de les africanes oferint subvencions de 3.500 dòlars (prop de 2.600 euros) a les que s'avinguin a sortir del país. Les dades oficials demostren que l'estímul funciona. Fa unes setmanes, el ministre de l'Interior, Gideon Sa'ar -dirigent del dretat Likud-, va explicar que, el mes de febrer, més de 1.500 africanes sense papers havien marxat d'Israel, mentre que 765 ho van fer el gener i 325 el desembre. El novembre, just abans de l'aprovació de la nova llei, la xifra de voluntàries va ser, només, de 63.

A l'agost, el ministre Sa'ar va anunciar la signatura d'un acord secret amb un tercer país per enviar-hi la població refugiada. Diversos mitjans hebreus van publicar que es tractava d'Uganda, extrem negat per Kampala. El 19 de febrer, el diari *Haaretz* va publicar una notícia on citava una font oficial anònima que assegurava que els vols entre Tel Aviv i Entebbe -on hi ha l'aeroport internacional del país africà- havien començat. També explicava el cas d'un sudanès que havia estat detingut al centre de Saharonim i va volar cap a Uganda, on es va reunir amb la seva família. El refugiat va

El govern del primer ministre Netanyahu va completar la tanca fronterera entre Israel i Egipte el gener de 2013 / IDOBI

assegurar que, a l'avió, l'acompanyaven sis sudanesos més -tots retinguts prèviament a Saharonim- i que cadascun d'ells havia rebut els 3.500 dòlars a canvi de la sortida voluntària d'Israel.

El portal Irinnews, que depèn de l'Oficina de les Nacions Unides per a la Coordinació dels Afers Humanitaris, també ha aportat testimonis en el mateix sentit. El 27 de febrer, donava veu al periodista eritreu Meron Estefanos, que, des del seu exili a Suècia, afirmava que coneixia "el cas d'un refugiat que va signar l'acord, però, un cop va arribar a Uganda, resulta que no hi havia pacte i va ser deportat a Egipte, des d'on el van retornar a Eritrea. Allà, el van detenir". Reut Michaeli, director executiu de Hotline, una ONG israeliana de suport a migrants i refugiades, va afegir que coneix el cas de dos antics usuaris de l'organització que van acceptar anar a Uganda i, des d'allà, van ser deportats a Eritrea, on els van empresonar. Israel, com l'Europa fortalesa, també blindada i tanca les seves fronteres, un fenomen creixent en un món que cada dia es fa més petit. ◀

/ LOURDES LAO

EXPRESSIONS

'Graffiti': l'art ingovernable!

Un recorregut des dels inicis del 'graffiti' a la Barcelona dels anys 80 fins a la visió dels pintors i les pintores actives a l'actualitat. Coneixerem el jovent pioner d'aquest llenguatge artístic, les seves motivacions, el seu punt de trobada a la parada de metro de la plaça Universitat de la ciutat comtal... Parlarem de la repressió, encara no explicada, que van viure el 1991 i de com viuen avui dia el món del 'graffiti' alguns d'ells, encara actius.

Antonio Alcántara 'Jese'

@antalcantara

El graffiti: textos i imatges que trobem pintades a les parets de ciutats i pobles de manera lliure, creativa

i il·limitada, amb un atractiu visual que expressa i divulga l'estil del seu autor o autora, que utilitza pseudònim per mantenir l'anonimat. Generalment elaborats amb pintura en esprai de manera espontània, veloç i a llocs públics, no deixen ningú indiferent.

va impulsar el desenvolupament de diferents estils i la i propostes com el *wild style*, les *bubble letters* o el *throw up*. La cobertura mediàtica, la música, els programes musicals a la televisió i algunes pel·lícules comercials de gran èxit com *Beat-Street* o d'altres menys conegudes, però més properes a la realitat, com la pel·lícula *Wild Style* o el documental *Style Wars*, van acabar d'impulsar el salt del graffiti arreu del món.

A l'àrea metropolitana de Barcelona, els primers grups que utilitzen el graffiti apareixen a mitjan anys 80. Grups com Los Rinos, B.A. Secció gràfica, Fierro, Kukufruts o Trepax, que utilitzaven plantilles i, alguns, feien obres amb missatge i contingut social. Alhora, existia un graffiti més proper a la cultura hip-hop que es va iniciar amb el *breakdance*, ja que la gent que el ballava també feia pintades. Això va evolucionar cap a la firma personal o el *tag*, més proper al *graffiti-writing* americà. Algunes persones dels grups esmentats també es van unir a aquesta tendència i, d'aquesta manera, van aparèixer els grups pioners a Barcelona: SN, DFR, TAC, Golden, Mafia 2, TBC, Rock City...

“Voler acceptar el graffiti sense la seva essència d'il·legalitat és no entendre una de les seves motivacions principals”

El món del graffiti sempre ha estat envoltat d'un halo de misteri. Qüestions com per què es pinta, què se sent, què es vol expressar, etc. acompanyen tota persona que sent curiositat i s'apropa a aquest llenguatge artístic. La resposta, la podem trobar en les mateixes necessitats que mouen altres disciplines: expressar-se, sentir reconeixement, sortir de l'anonimat, fer història, deixar constància del pas pel món... però, segurament, encara n'hi ha més. El graffiti va acompanyat d'una condició transgressora, trencadora de límits i combativa. Una característica que defineix la seva idiosincràsia és la il·legalitat. Voler acceptar el graffiti sense la seva essència d'il·legalitat és no entendre una de les seves motivacions principals.

PIONERS DEL GRAFFITI

A finals dels seixanta, els grups d'adolescents dels barris perifèrics de la ciutat de Nova York i Filadèlfia van començar a escriure els seus noms a les parets del barri utilitzant pseudònims. En aquella època, s'anomenava *writing*, encara no s'utilitzava el nom de graffiti. Aquesta pràctica va saltar al transport suburbà, fet que va permetre una expansió molt ràpida del fenomen. La competició per veure qui aconseguia més atenció per part de les usuàries del metro

A finals dels anys vuitanta, el jovent dels barris perifèrics de Barcelona, sobretot, comença a utilitzar el graffiti per expressar-se. Llavors, comencen a aparèixer *tags* i murals arreu de la ciutat i el transport públic es converteix en el mitjà ideal perquè tothom vegi les signatures. Són, majoritàriament, joves d'entre dotze i divuit anys que troben en l'art del graffiti l'eina ideal per expressar-se i relacionar-se. Al llarg d'aquest temps, la parada de metro de la plaça Universitat de Barcelona, la sortida del carrer Pelai, s'havia convertit en el punt de reunió i confluència de tot aquest jovent provinent de diferents parts de la ciutat i l'extraradi. Portaven el símbol d'Àfrica penjat al coll, escoltavien música negra, ballaven *breakdance*, cantaven rap i feien graffitis. La seva expressió artística era, en gran mesura, una expressió de malestar social i de trencament amb les normes establertes. Ballar *break* al vestíbul de l'estació, compartir fotos de graffiti i *fanzines*

Continua a la pàgina següent >>>

EXPRESSIONS

>>> Ve de la pàgina anterior

i parlar amb col·legues de tot Barcelona convivía amb fer pintades al metro i els enfrontaments amb els efectius de seguretat del metro -en aquell moment, gestionat per l'empresa Protecsa. Cada diumenge, se n'hi podien arribar a agrupar 200.

El moviment feia anar de bòlit les autoritats de la ciutat de Barcelona i els càrrecs responsables del metro de l'època, ja que, possiblement per la falta d'organització i per la seva informalitat, esdevenia incontrolable. Les autoritats necessitaven saber de què es tractava i els mitjans de comunicació, per poder explicar a la societat què o qui era aquest jovent, cercaven *veus expertes* en sociologia o psiquiatria i altres disciplines, que van començar a parlar de *tribus urbanes* i a marcar i buscar característiques per poder classificar i dividir els grups juvenils en funció de la seva estètica.

El moviment feia anar de bòlit les autoritats de la ciutat de Barcelona i els càrrecs responsables del metro de l'època

Davant d'aquesta situació, les autoritats municipals van provar, principalment, amb la línia repressiva. Feien el control i el seguiment del jovent, el multaven i el detenien. Per exemple, els càrrecs responsables de Transports Metropolitans de Barcelona (TMB) disposaven d'arxius amb fotografies de la gent que es trobava a la plaça Universitat, on sortien les cares encerclades amb unes flexxes que indicaven el nom al costat del *tag*. De manera anecdòtica i puntual, TMB -en coordinació amb Justícia Juvenil- també va intentar iniciar alguna acció educativa amb les menors d'edat que enxampava fent pintades al metro, que es basava en la reparació, la reflexió i el reforç positiu. Les menors havien de netejar pintades als vagons i, a canvi, els deixaven fer

murals en alguna estació del metro com, per exemple, la de Maragall.

En aquest marc, la televisió pública de Catalunya, TV3, va emetre diferents programes on s'intentava fer una dissecció d'aquest moviment. Una jove Àngels Barceló ho explicava, el 1991, a través d'un reportatge al programa *Actual*. Més tard, el 13 d'octubre de 1991, alguns dels adolescents que havien sortit en aquest programa parlant i explicant la seva relació amb el grafiti i el moviment hip-hop van

ser detinguts i acusats de ser caps rapats i d'haver participat en les brutals agressions que van tenir lloc el 12 d'octubre d'aquell mateix any 1991 a Barcelona.

SEMPRE MOLEST

Les institucions han intentat engolir i reformar moltes expressions artístiques cedint murs per poder pintar o, fins i tot, creant esdeveniments completament institucionalitzats i mercantilitzats, com els famosos X-Games, que, ahora, conviuen

M2 genial
Màfia 2
Gràcia, Barcelona
Final dels anys 80

amb lleis de civisme cada cop més catradores. Però la transgressió i la voluntat de ser un art no institucionalitzat és condició sine qua non del grafiti, així com d'altres expressions de carrer. Per aquest motiu, vint-i-dos anys després, el grafiti continua sent incòmode per al poder.

Un mitjà d'expressió ingovernable que s'escapa del control social. En repassem alguns exemples actuals parlant amb Iñaki García, un veí del Raval que ho ha viscut en primera persona. Un cas que explica és el del grafiti, fet amb permís al barri del Clot de Barcelona, que els Mossos d'Esquadra van voler censurar perquè contenia una frase que evidenciava l'actuació policial en els casos de Pedro Álvarez, Esther Quintana i Juan Andrés Benítez. Un altre exemple que explica és el del que es va fer al carrer Aurora (Raval) arran de la mort de l'empresari Juan Andrés Benítez Álvarez a mans dels Mossos d'Esquadra l'octubre de 2013. Un grafiti que s'ha convertit, per al veïnat del Raval, en expressió popular, emblema i significat del que va passar. El grafiti continua sent l'art ingovernable. ◀

Una història mai explicada del hip-hop barceloní

Hi ha una part de la història del moviment hip-hop barceloní i del seu punt de trobada a la plaça Universitat durant els anys 80 i 90 que no s'ha explicat. És tracta de la batuda policial que es va produir el 13 d'octubre de 1991 a les dues del migdia a la boca de metro del carrer Pelai, durant la qual els efectius anti-distúrbis de la Policia Nacional van detenir tretze adolescents *rapers* i els van acusar de ser part dels caps rapats neonazis que, el dia abans, havien atacat brutalment diferents persones al centre de Barcelona durant la celebració del dia de la hispanitat. Una operació policial i mediàtica que va agafar força amb l'aparició de la foto dels detinguts als mitjans de comunicació. Tot plegat feia pensar que es podia tractar d'un muntatge policial i mediàtic per acabar amb el moviment hip-hop que es reunia a plaça Universitat. Així ho explica Jordi del Pino, un dels tretze detinguts el 13 d'octubre de 1991, que en aquell moment tenia setze anys: "Eren prop de les 13:30h de la tarda, estàvem recolzats a la barana de la sortida del metro del carrer Pelai mirant fotos al *fanzine* de grafitis *CFC*. Com sempre, hi havia hagut moguda amb la Protecsa i molta gent ja havia marxat. Vam al·lucinar quan quatre furgonetes d'anti-distúrbis se'ns van tirar a sobre i se'ns van endur detinguts".

Actualment, Jordi Pino té 38 anys i continua gaudint del grafiti i l'art pintant quadres des de la ciutat de Granada.

A partir d'aquell moment, va començar una detenció de més de 72 hores, que va incloure diferents episodis de vexacions per part del cossos policials, i la repercussió posterior, que va durar molt més, a causa de l'experiència traumàtica de sortir a les portades dels diaris i els mitjans acusats de ser qui no eren. De les 95 persones detingudes durant l'operació policial, els joves grafiters van ser els únics que van sortir als mitjans emmanillats i pujant a les furgonetes.

Un altre dels afectats, Eduard Matas, que casualment era un dels que parlava durant més minuts a un reportatge emès per TV3 mesos abans, diu el següent: "En teoria, se'ns va confondre amb *skins*, a la pràctica, va ser un muntatge de la policia per a la premsa i, per tant, per a la població, per dir que havien detingut els autors dels crims feixistes del dia anterior".

Posteriorment, els mitjans es van fer ressò de les queixes de les famílies dels adolescents, que no entenien com podien haver estat detinguts l'endemà de les brutals agressions sense tenir cap relació amb els fets i criticaven les detencions indiscriminades. El 17 d'octubre, un diari recollia les declaracions

Retall d'un article del diari *El Observador* on apareixen dos dels grafiters detinguts el 13 d'octubre de 1991

d'una dona a les portes de la Jefatura Superior de Policia. "El meu nen no és cap ultradretà. Al contrari, si té unes melenes que li arriben fins aquí", sanglotava mentre es portava la mà a les esquenes. El jutge Salcedo, titular del jutjat número 14 de

Personatge
Tone
Cardedeu
Any 2012

Poder popular
Roc Blackblock
Sants, Barcelona
Any 2013
/ FOTOTERRA.CAT

Glossari:

TAG: signatura personal i de grup. A part del nom, també expressa un estil artístic propi.

WRITTING: nom utilitzat durant els anys 60 per definir la pràctica del graffiti.

CFC: nom d'un *fanzine* que fa referència al clorofluorocarboni (CFC) que portaven els esprais de pintura.

WILD STYLE (estil salvatge): tipus de graffiti que combina lletres i formes de manera complexa.

BUBBLE LETTERS (lletres de bombolla): tipus de graffiti format per lletres en forma de bombolla.

THROW UP (vomitat): estil basat en lletres fetes de manera molt ràpida.

BEAT-STREET: el bateig del carrer.

JAMS: festes de hip-hop.

VIDEO: entrevista a Tone

“La meua manera de fer és pintar on sigui, gaudir-ho i prou!”

Tone va néixer el 1972 i, actualment, pinta amb els grups de graffiti Sexoful i Classic Basic. Va començar a pintar el 1989 a Barcelona. Els seus referents són pintors com Senny's, Sutil, Fase i la gent de Sant Andreu o el Carmel de Barcelona. Ell va ser un dels joves graffiters detinguts durant l'operació policial de l'octubre de 1991.

Per què utilitzes el graffiti? Què vols expressar?

És millor una paret amb color i amb un mural que no pas gris. El que vull és expressar-me. Em surt de dins. Gaudixo fent l'esbós i pintant-ho a la paret, a qualsevol lloc. No tinc cap necessitat que ningú ho vegi. Hi ha *frisks* que surten amb la bici i jo surto a pintar.

Com era el graffiti als anys 90?

Era l'època de l'inici: l'essència. Un moment molt autèntic. Hi ha peces mítiques, com *Alta tensió*, de Fase, al barri de Sant Andreu. La gent pintava amb esprai de mala qualitat, per exemple, el famós *Duplicor*. Era per pintar xapes de cotxes i, amb ell, fèiem virgueries a les parets.

Què significava anar a la plaça Universitat?

Era la manera d'estar connectat. Era el punt de trobada de tot. Els primers que el van utilitzar van ser els *breakers*. A

partir d'aquí, vam començar a anar-hi els pintors de graffiti. Normalment, ells s'estaven a baix ballant i nosaltres, a dalt. Coneixies altres graffiters, t'assabentaves de les *jams*, podies aconseguir *fanzines* i fotos de graffitis en color... El tema és que el govern, l'Ajuntament i la policia no tenien ni idea del que érem. Érem molestos i ells volien tenir-ho tot controlat. Se'ls escapava de les mans.

Com vas viure les detencions del 13 d'octubre de 1991?

La moguda del 13 d'octubre va ser molt bèstia. Jo tenia divuit anys i estava de recluta, m'havien portat a fer la mili. Em van detenir a les escales del metro d'Universitat mentre xerrava amb una amiga i em va tenir arrestat durant 72 hores. L'experiència va ser dura, però, als 13 que érem, ens va unir molt. Vam haver de compartir l'espai amb gent de tot tipus. Vam sortir en llibertat sense càrrecs. Es van adonar que l'havien cagat. A casa, va ser un trauma, amb el missatge que havia sortit a la tele, es pensaven que era un presumpte assassí i nosaltres no sabíem ni com ni per què. I jo, simplement, era un nano a qui li agradava el

graffiti. Vaig sortir als diaris emmanillat entrant al furgó policial amb la dessuadora de l'equip de futbol americà dels Red Skins i amb un titular que m'acusava d'assassí. Des d'aleshores, cada vegada que llegeixo una notícia, no me'n reïno. Si a mi em van fer això, què deuen fer a d'altres persones... A més, em van tractar tan malament que, des d'aleshores, no els puc ni veure.

Com veus el graffiti avui dia, la dualitat civisme-vandalisme?

La idea és bàsica perquè estigui gris, està millor amb color i un mural. L'ajuntament vol tenir-ho tot controlat, i l'únic que volem és expressar-nos. Ens encasellen: aquí sí que pots i aquí no. Vinga! I tots com borregos a pintar on ens diuen. Truquen pintors estrangers per pintar. Així donen la imatge de suport al graffiti mentre, per l'altra banda, als d'aquí ens foten la multa. Però la tele diu que l'Ajuntament és bo i tothom s'ho creu. És un doble joc. Fan els X-Games i, després, persegueixen els *skaters*; pinten l'antic mercat de les glòries i, després, multen els graffiters. Jo entenc el graffiti així i, encara que em convidin a pintar i em donin la pintura, no pinto als seus actes perquè, si ho faig, estic legitimant que, després, em multin quan pinto a la paret. És una lluita, aquesta és la manera d'entendre-ho. La meua manera de fer és pintar on sigui, gaudir-ho i prou! ◀

Barcelona, va declarar als mitjans de comunicació de l'època que els delictes que els imputava la policia eren “més que dubtosos” i que “no hi havia cap base per decretar l'ingrés a presó per vincular-los als fets violents que els imputava la policia”.

“La nostra cara va sortir als diaris i a la televisió i això va tenir conseqüències a la feina, amb la família i amb els coneixuts. Durant mot de temps, ens van titllar de ser caps rapats i ens vam veure marcats pel que no érem. Ha estat un tema del qual no hem volgut ni parlar durant molts anys. Si ens ha passat això a nosaltres, quines altres coses deuen estar passant”, explica David C. Que, després d'aquella detenció, va continuar pintant graffitis i, actualment, és un dels pintors més reconeguts i cridat per col·laborar en diferents projectes artístics.

Els adolescents no van ser condemnats i van rebre el consell dels seus advocats de no moure més el tema per evitar represàlies. Vint-i-tres anys després, aquesta història no havia estat explicada. Un estratègia política en què, per alguns dels protagonistes, la policia va deixar actuar brutalment els caps rapats el dia anterior per justificar les detencions dels dies següents. La majoria de mitjans de comunicació van reproduir fidelment la versió oficial. Era el marc perfecte per donar un cop prou traumàtic per desmantellar l'antiautoritari, anti-racista, molest i desorganitzat moviment hip-hop que es concentrava cada diumenge a la plaça Universitat.

EXPRESSIONS

El carrer és nostre!

Roc Blackblock i Antonio Alcántara
@roccx1 i @antalcantara

Roc Blackblock és artista de graffiti i tatuador. Amb formació artística, va fer el salt a la paret a finals dels anys 90 de la mà de pintors com Sendy's. Va començar a pintar centres socials okupats com l'Hamsa. Actualment, és un artista reconegut a qui criden per col·laborar en diferents projectes socials. Després d'una conversa amb ell, aquí plasmo com viu el món del graffiti. Idees i conceptes que compartim els dos.

Fa uns mesos, es va organitzar una pintada de graffiti autoritzada per l'Ajuntament al Mercat Central de Gràcia. Es van pintar totes les persianes i, al cap d'un mes, algú es va dedicar a escriure-hi la frase: "Pintar a murs legals no és graffiti". Atacar l'artista per voler expressar-se és erroni. Es pot entendre, però el problema és un i és molt simple. És una qüestió ideològica. El govern projecta un model de ciutat i construeix en aquella direcció. Ho decora amb paraules com civisme, convivència i urbanitat per construir una ciutat basada en el productivisme i la rendibilitat. De nou, l'exploatació capitalista.

Cap governant no ens pregunta si estem d'acord que hi hagi tanques publicitàries on ens venen productes a través del cos de la dona, però, si un graffiter posa el seu nom entre la *maranya* publicitària, és vandalisme. Queda clar, qui governa defineix què està bé i què està malament. I, a més, ho diuen ben alt: *Barcelona: la botiga més gran del món*. Sota els conceptes de vandalisme o incivisme, s'intenta inculcar un control social del veï sobre el veï.

Hem de reivindicar el nostre dret de pintar i exigir que l'Ajuntament no utilitzi l'espai públic com si fos propietat seva

Barcelona es promou com una ciutat multicultural, històrica i puntera. Si això fos real, no existiria l'ordenança cívica. Simplement, es proporcionaria l'art per obrir vies d'expressió als joves. No només per trobar una professió i guanyar diners, sinó també com a activitat que fomenta la salut personal, col·lectiva i social.

Hi ha un ideologia molt clara rere l'actuació de l'Ajuntament, que promociona el graffiti i el legitima com a art bo en actes concrets, però, en canvi, persegueix el

que s'escapa del seu control i el classifica com a vandalisme. Un exemple clar d'això és el mural de les dues sargantanes en trencadís fetes al carrer Entença de Barcelona. En Roc va ser multat per fer aquell graffiti. Posteriorment, l'Ajuntament el va utilitzar per promocionar l'any Gaudí i va aparèixer a samarretes, postals i diaris. El vándal deixar de ser-ho quan dona calés.

Hem de reivindicar el nostre dret de pintar i hem d'exigir que l'Ajuntament no utilitzi l'espai públic com si fos propietat seva. Entre totes, ho haurem de decidir. L'Ajuntament és com l'administrador de la finca, no n'és el propietari, no pot decidir. L'Ajuntament ens hauria de demanar permís, per exemple, per posar la samarreta del Barça a l'estàtua de Colom.

L'Ajuntament hauria d'establir un consens sobre quines parets no es pinten (per exemple, botigues, monuments històrics...). La ciutat la fem entre totes i, per tant, la norma ha de ser consensuada entre totes. Però, com que els votem cada quatre anys, ells tenen la legitimitat per fer-ho... Això diuen! La realitat és que la legitimitat la tenim les persones que fem la ciutat dia a dia.

El graffiti és producte d'aquesta societat, sorgeix de la necessitat d'expressar-nos. L'entorn ens aclapara, ens ven, ens omple de publicitat i, si intentem

Maquis
Roc Blackblock
La Salut, Barcelona
Any 2013

escriure el nostre nom, som uns vándals. La política de *tolerància 0* exclou tot allò que no dóna diners als governants de la ciutat mitjançant lleis com la normativa cívica. O t'elimino o et fagocito. A les últimes eleccions, el PSC va fer un míting amb graffiters, tot i que va ser qui va crear l'ordenança que els multa. Queda ben clar!

Qualsevol persona pot practicar el graffiti, és democratitzador; només necessites una paret, esprais i ganes de fer-ho. És una expressió personal, sense judicis, sense alcaldes... No fa falta examen d'ingrés. El graffiti és ingovernable! ◀

video: 'making-off' del graffiti de l'Ateneu 9Barris reproduït a la portada

Edat no, actitud!
Roc Blackblock
Azkoitia, Guipúscoa
Any 2004

+ info

LECTURES

- *La gràfica del Hip-Hop a Barcelona. Els orígens.* David Shot. Stay True, 2012.
- *Pioners del graffiti a l'Estat espanyol.* Gabriela Berti. Universitat Politècnica de València, 2009.
- *Barcelona 1000 graffitis.* Rosa Puig Torres. Gustavo Gili, 2005.
- *Style: Writing from the underground.* Stampa Alternativa/IGTimes, 1996.

- *El otro arte de escribir.* Jorge Méndez i Sergio Garrido. Escuela de Arte de Valladolid, 2002.
- *Barcelona Murs.* Genís Cano i Anxel Rabuñal. Ajuntament de Barcelona, 1991.

WEBS

- BCN OLD SCHOOL: bcnoldschool.blogspot.com
- ART CRIMES: graffiti.org
- BOMBCELONA: bombcelona.es
- MTN-WORLD: mtn-world.com/es

ger
ENTITAT
CULTURAL I
ESPORTIVA

C/ del PI 25, Ribes, (Garrraf), Països Catalans
08810. Tlf: 93 896 12 00. ger.mesvilaweb.com
...aquest estiu posem la directa amb la nova web
www.entitatger.cat

Productos de la tierra

El portal de venta de productos de los PPCC

www.productosdelaterra.cat

RADIO PICA
www.radiopica.net

+ = X

La nostra suma
MULTIPLICA

eco5 GRUP COOPERATIU
www.eco5.cat

POCA BROMA.

Crimea crema

Seguint l'exemple de Crimea, el Partit Comunista de Debò de Catalunya (PCDC), una escissió del Partit Comunista Autèntic de Catalunya (PCAC), alhora escissió del Partit Comunista Veritable de Catalunya (PCVC), ha demanat a la Generalitat que demani l'annexió de Catalunya a Rússia. "Canviarem el règim oligàrquic des de dins", afirma la seva portaveu, Victòria Roja.

Més propostes d'annexió: un sector d'UDC, resignat a la inevitabilitat del procés sobiranista a Catalunya, demana fer un càsting entre països per demanar l'annexió. "Val més poder triar un amo bo que ser lliures i pobres", afirma un membre d'aquest corrent.

La Diputació de Barcelona alerta de la desaparició de nombrosos volums de Tolstoi i altres autors russos de les seves biblioteques. Pel que sembla, un exèrcit de becaris podria estar buidant aquests volums, a la recerca de cites per alimentar les intervencions dels nous experts en el món eslau de les tertúlies. "No els tornaran, ja veuràs. I després els ensenyaran a la seva biblioteca personal i diran que se'ls estan rellegant", afirma Violeta Impresa, bibliotecària.

Test d'actualitat:

Ja se t'ha desfet el cervell amb la qüestió Catalunya-Crimea? El referèndum de Crimea ha desfermat les fantasies eròtiques més salvatges del tertulianisme. Quina valoració et mereixen les afirmacions següents? Per cada resposta, assigna els següents valors: 2 punts si hi estàs totalment d'acord, 1 punt si hi estàs parcialment d'acord, 0 punts si hi estàs en desacord.

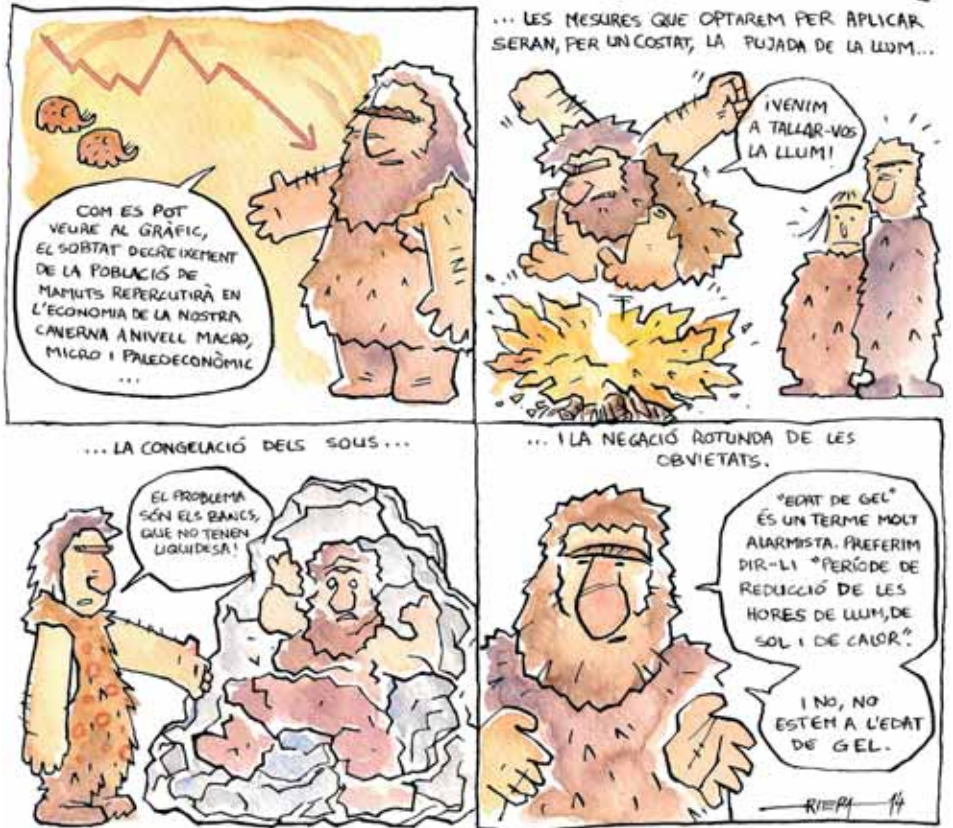
1. Catalunya i Escòcia són comparables; Catalunya i Crimea, no.
2. Catalunya i Escòcia no són comparables; Catalunya i Crimea, sí.
3. Els prooccidentals són, majoritàriament, catedràtics i directors de filharmònica; els prorusos practiquen el canibalisme.
4. El referèndum a Crimea és una mala notícia perquè insinua que una votació popular no sempre se celebra respectant l'esperit democràtic.
5. El referèndum a Crimea és una bona notícia perquè insinua que una votació popular no sempre se celebra respectant l'esperit democràtic.
6. Els milicians serbis i cosacs que volten per Crimea aquests dies em recorden una versió *hardcore* dels legionaris i els falangistes. Quina enveja em fan!
7. Els milicians serbis i cosacs em semblen una mena de maulets trempats. Si passessin per casa els convidaria a llimonada i carquinyolis.
8. Seria una bona idea organitzar un partit Catalunya-Crimea pel nadal d'enguany.

0 PUNTS: Òbviament, no tens ni idea de què parlem i creus que una Crimea és una mena de postres sofisticades. O això, o les tres hores de ioga que fas cada dia et permeten no prendre partit per cap opinió. Omm!

D'1 A 7 PUNTS: Escoltes la ràdio cada matí, fulleges el diari al bar i vols tenir opinió, però no saps quina, una de normaleta, que requereixi poc manteniment.

DE 8 A 16 PUNTS: Tens el cervell més desfet que un reactor de Fukushima. Estàs tot el dia endollat a la ràdio i la tele i t'empasses totes les tertúlies sense criteri. Ideològicament, ets una mena d'independentista annexionista neonuïsta d'extrema esquerra falangista.

LA CRISI NO ÉS UN INVENT NOU!

BARRI INTERNET

@Hibai_ — @josianito — @biano

SOFG

Què és un 'selfie'?

Un *selfie* és un autoretrat. Tot i que els autoretrats han existit des que es va inventar això de la fotografia, amb l'arribada d'Internet i l'aparició dels telèfons mòbils, els autoretrats estan vivint una època daurada. En una calçotada, davant la torre Eiffel o a les falles, sempre és bon moment per apuntar la càmera del mòbil cap a la teva cara, ajuntar-la a la de les teves amigues i fer una foto, que l'endemà penjaràs al Facebook.

El *selfie* típic és la imatge d'una persona sostenint la càmera o el dispositiu mòbil amb el braç estirat al màxim i l'objectiu apuntant a si mateixa. Normalment, la fotografia inclou part del braç, d'aquesta manera, no hi ha dubte que es tracta d'un autoretrat, que es noti que l'has fet tu. També existeix la modalitat d'un autoretrat amb la càmera apuntant cap a un mirall; algunes versions fins i tot inclouen un reflex de flaix. Si es mostra una mica de carn, millor. L'any passat, la paraula *selfie* va ser declarada la paraula anglesa

de l'any. El terme, que va aparèixer per primera vegada el 2002 en un fòrum d'Internet a Austràlia, ha passat de ser minoritari a estendre's a escala mundial. Algun dia farem un *selfie* de #barrinternet. Algun dia.

'Selfie' d'@ellenshow i altres detingudes des d'una furgoneta policial turca

CAP A LA INDEPENDÈNCIA... DEL CIBERESPAI

PopCorn Time: un avenç en la manera de veure 'torrents' que espanta Hollywood

Un grup de *hackers* argentins pot haver creat l'eina definitiva per mirar pel·lícules per Internet. Fins ara, buscàvem una pel·lícula en una web de *torrents* o de descàrrega directa i havíem de descarregar-la o obrir un programa, esperar que és completés la descàrrega i, després, mirar-la. Però, amb PopCorn Time, es converteix en una tasca molt més senzilla. Vas a una web, busques la pel·lícula, fas clic i la mires. Res més. Ja està. Ho vols, ho tens.

PopCorn Time combina dues tecnologies: els *torrents* -arxius per descarregar contingut audiovisual P2P- i el software PopCorn, que permet veure vídeos al navegador d'Internet, cosa que construeix una web que mostra les pel·lícules a la carta i permet que les usuàries les mirin sense haver de baixar cap arxiu a l'ordinador.

Actualment, el programa es presenta en beta (versió experimental), està disponible per a Windows, Mac i Linux

i és de codi obert, és a dir, les internautes poden reprogramar-lo i aportar idees des de qualsevol indret del món. Fa uns dies, els creadors originals, aclaparats per l'èxit mundial que ha tingut el software i possiblement espantats pels *lobbies* de la indústria cinematogràfica, van penjar una nota a la seva web on deien que abandonaven el projecte. En menys de 24 hores, el *tracker* de *torrents* YTS va anunciar que continuava el projecte i agafava el relleu del seu desenvolupament, amb el suport de programadores de tot el món que asseguren que el projecte tindrà una vida molt llarga.

Hi ha una part graciosa de tota aquesta història: la nova legislació d'Internet, que busca penalitzar les pàgines de descàrregues (on apareixen enllaços a continguts) queda completament obsoleta davant aquesta tecnologia. Una vegada més, les internautes van al davant a l'hora d'imaginar i crear formes de compartir en llibertat.

INTERNET NECESSITA UNA CONSTITUCIÓ

Tim Berners-Lee

Per celebrar el 25è aniversari de la World Wide Web (www), el seu inventor va fer una crida, el 12 de març, a la creació d'una Carta d'Internet, preocupat per les darreres revelacions sobre la vigilància governamental a els internautes. Tim Berners-Lee, que el 12 de març de 1989 va publicar un article que s'ha considerat l'acta de naixement de la World Wide Web, va plantejar aquesta proposta en el marc de la campanya que, sota el lema *La web que volem, lluita per una xarxa d'Internet lliure*.

"Necessitem una Constitució (Carta) mundial", va declarar Berners-Lee al diari britànic *The Guardian*.

"Tret que tinguem una Internet lliure, neutral, on puguem donar-nos suport sense preguntar-nos què passa entre bambolines, no podrem tenir un govern lliure, amb una bona democràcia, un bon sistema de salut, comunitats connectades i diversitat cultural", va afirmar. "No és ingenu creure que puguem comptar-hi, però sí que és ingenu pensar que, quedant-nos amb els braços creuats, ho obtindrem", va afegir, precisant que els internautes s'han tornat complaents davant la seva pèrdua de llibertat a la xarxa. La campanya crida les internautes del món esbossar una *Carta dels usuaris d'Internet* pel seu país, per la seva regió i per tots".

DARK VADER

Primer van venir pel porno...

El filtre antiporno que van aplicar les autoritats britàniques el mes de juny de l'any passat va causar els problemes que molta gent preveia: pàgines d'educació sexual censurades sense motiu, potencial eina per censurar altres pàgines, burles d'internautes... però sembla que el Regne Unit anirà més enllà i passarà a filtrar, també, les web amb contingut extremista.

Concretament, la llei britànica serà capaç de bloquejar grups de vídeos que es considerin perillosos per a la seguretat nacional. Però, un cop més, el problema és que aquest filtre pot bloquejar vídeos que no siguin necessàriament il·legals.

SOFG

Gats i gossos: el primer petó

Del *First kiss* d'humans (un vídeo viral que es va descobrir que era una campanya de promoció de la firma de moda Wren) passem al de gats i gossos.

ves.cat/jvcu

SOFG

La wikipedia i Crimea

Crimea ja està referida a:

- **Federació de Crimea**, partitida ubicada en el est de Europa, entre el mar Negre y el de Azov.
  - **República Autónoma de Crimea**, república autónoma de Ucrania, está en la península homónima.
  - **República de Crimea**, Estado soviético constituido en república parlamentaria desde el 17 de marzo de 2014, no reconocido como tal por la comunidad internacional.
- Entidades territoriales desaparecidas

SOFG

Kittens: política i gatets

ves.cat/jvcu

DESOB'14. Davant la (re)tallada de drets, ens plantem!

DM 25/03 BARCELONA

La crisi financera i econòmica que està devastant les societats occidentals des de l'any 2008 i que ha portat a la imposició de polítiques públiques d'ajustament per part dels poders polítics ha donat lloc a regressions greus en matèria de drets socials i econòmics. El dret a la salut, a l'educació pública i de qualitat, a l'habitatge, al medi ambient i a l'energia, al treball o a la cultura han estat continuament retallats i buidats de contingut i s'han acabat convertint en mercaderies accessibles només per aquelles persones que s'ho poden permetre.

Acte pels drets civils, polítics i reproductius. Presentació de l'acte: Manuel Delgado. Taula 1 *Nous i vells processos de criminalització de la protesta i de control de la informació*. Amb Ada Colau (PAH); represaliat/a per l'acció Aturem el Parlament; Carlos Almeida (bufet Almeida), *Xarxes socials i control a Internet*, i Dardo Gómez (Sindicat de Periodistes de Catalunya), *Limitació de la llibertat d'informació*. Interludi poètic amb Enric Casasses i David Caño. Taula 2 *La gestió penal de la pobresa i el camí cap a un model incapacitador*. Amb Mercedes García Arán (catedràtica UAB) *Codi Penal i pobresa*; Jose Antonio Rodríguez Sáez (jutge d'execució penal) *Cadena perpètua i mesures de seguretat*; membre de l'Assamblea de Majaras, *Salut mental i codi penal*, i Cristina Fernández Bessa (OSPDH), *Racisme institucional i CIES*. Interludi poètic amb Núria Martínez i Gerard Horta. Taula 3 *Assejament als drets sexuals i reproductius*. Amb Dolores Juliano (Antropòloga UB) i Montserrat Cervera (activista feminista). Lectura del manifest i actuació tancament amb Accidents Polipoètics. Lloc: Aula Magna UB Raval

Més info: www.desobediencia2014.wordpress.com

DJ20^{/03}

BARCELONA
Feliu Elies (APA) i els intel·lectuals aliadòfils de la revista *Iberia*

19h Antic Forn. C. Cambrils, 10. Amb Joan Safont, autor de *Per França i Anglaterra. La I Guerra Mundial dels aliadòfils catalans*. Més info: kameradenvallcarca.wordpress.com

DV21^{/03}

BARCELONA
Presentació de *L'estat del racisme a Catalunya 2013*

11h Sala d'actes del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Rbla. Catalunya, 10. Hi intervindran Alba Cuevas, portaveu de SOS Racisme, i Alicia Rodríguez, responsable del Servei d'Atenció i Denúncies. Org: SOS Racisme.

Primera trobada intergalàctica de PD's

22:30h Casal de Joves de les Corts C. Dolors Masferrer, 33-35. Trobada de PD's com a tentacle per a l'autogestió de l'Ateneu Popular de les Corts. Més info: ateneupopulardelescorts.org

GRANOLLERS
Xerrada-debat: *Dret a decidir, independència, federalisme*

18:30h Anònims, menjars i pensars C. Ricomà, 57. Amb Guillem Martínez, periodista; Antonio Baños, autor del llibre *La rebel·lió catalana* i membre de Súmate, i un membre del col·lectiu Negres Tempestes. Org: Assemblea Llibertària VO i Anònims.

PORRERES

Primavera verda

20:30h Teatre de Porreres. *Per-versos i educats*. Recital de poesies i gloses, amb tres poetes i tres glosadors. S'Arrual Jazz Mort. Org: Assemblea de docents

VILADECANS

Cinquentes Jornades Llibertàries

Programa: 12:45h Projectió *Desmontaje 4F*, a l'IES Miramar. Av. Miramar s/n 20:30h Debat: *Defensa d'allò públic des d'una visió llibertària*. Ateneu Llibertari. C. Girona, 26. 20h Kafeta Defensem els espais alliberats. 23h CSO Els Timbres Av. Generalitat, 27.

DS22^{/03}

BARCELONA

Manifestació: Can Vies en perill! Amenança de desallotjament a partir de l'1 d'abril. Aturem-ho!

12h Plaça de Sants. Convoca: Centre Social Autogestionat Can Vies

Manifestació: Unim-nos contra el feixisme i el racisme!

17h Plaça Universitat. Convoca: Unitat contra el feixisme i el racisme

Manifestació: Solidaritat amb els bastoners solidaris que seran jutjats a l'Audiència Nacional

19h Plaça del Diamant, Vila de Gràcia. Convoca: Bastoners Solidaris

GRANOLLERS

La Contrarevolució: la resposta capitalista al rebuig subjectiu de les institucions disciplinàries

18h Anònims, menjars i pensars C. Ricomà, 57. A càrrec d'Antonio Gómez Villar. Organitza: El Colador Més info: www.elcolador.cat/filosofiaviva

VILADECANS

Cinquentes Jornades Llibertàries

Programa: 11:30h Presentació de *La bestia sin bozal*, amb un dels seus autors, Jaume Asens. 13:30h Calçotada de suport als projectes llibertaris. 16:30h Tarda de cantautors i cantautores: Pogo sobre mi madre i St. Peus. Durant tot el dia, pintada de mural. Lloc: Hort Urbà C. Sol, 2

DC26^{/03}

BARCELONA

Concentració contra l'extermi del poble Awá

13h Consolat colombià. C. Pau Claris, 102. Entrega de l'informe sobre l'extermi d'aquest poble al cònsol. Més info: <http://observatoriadpi.org>

Presentació de l'Informe sobre l'extermi del poble Awá

19h ICP. Gran Via de les Corts Catalanes, 658 baixos. Amb la presència de dirigents i representants indígenes colombianes d'aquestes comunitats. Org: Observatori per l'Autonomia i els Drets dels Pobles Indígenes a Colòmbia - ADPI. Més info: <http://observatoriadpi.org>

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info
Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org
Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107,1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com
Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Maiva 105FM València** www.radiomaiva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de la plaça d'Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

dilluns: 20:30h. Notícies 1
dimarts: 20:30h. Iv Animalista
dimecres: 20:30h. Contra-Infos

dijous: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
divendres: 21h. Programa de falgua

dissabte: 22h. Cineclub 1
diumenge: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 20

Punt i final a la primavera avançada que ens ha visitat les últimes setmanes. Últim dia de sol i caloreta.

DIVENDRES 21

Primeres bandes de núvols taparan el cel de les comarques de ponent i deixaran gotellades al Pirineu i Prepirineu.

DISSABTE 22

La perturbació enviarà vents del sud, amb pluges que avançaran des de Castelló fins a Girona durant la tarda.

DIUMENGE 23

Ruixats, tempestes i brusca baixada de les temperatures. Cauran calamarsades al litoral i prelitoral de Catalunya.

DILLUNS 24

Es mantindrà la inestabilitat durant la tarda, amb ullades de sol. Temperatures molt més baixes. Fred hivernal.

DIMARTS 25

El març marçot arribarà amb força i ens farà treure de nou la roba d'hivern de l'armari. Ruixats curts a la tarda.

/ ENRIC CATALÀ

«Si m'agafen, hauran de construir una presó per 15.000 persones»

Alex Romaguera
@AlexRomaguera

Quan et vas involucrar en la lluita pels drets indígenes?
Vaig prendre consciència a través d'una de les meves germanes. Gràcies a ella, que va tenir l'acompanyament de les àvies, vaig adonar-me de l'opressió que patim la comunitat K'iche' per part de l'oligarquia dominant.

Com exerceix aquesta opressió?
Intenta sotmetre'ns al seu control i, alhora, ens priva de l'educació, la salut i altres drets bàsics. Fins i tot, algunes dones es veuen forçades a treballar a les finques, on s'abusa sexualment d'elles. Doncs bé: de petita, pensava que això era fruit del destí, fins que l'exemple de la meva germana i altres lideresses de Santa Cruz em va fer decidir, passada la guerra, a implicar-me en la lluita.

Els Acords de Pau de 1996 no han servit per superar les injustícies?
Al contrari, la vida s'ha endurit més. Van significar l'obertura del Tractat de Lliure Comerç amb els Estats Units i altres mesures que afavorixen la incursió de les transnacionals al nostre territori. Estem a mercè de les mineres, les hidroelèctriques, el monocultiu i el petroli, però també del megaturisme i la logística, tot al mateix temps. Una activitat de la qual només es beneficia el capital estranger i les vuit famílies que, des d'ales-

hores, controlen els ressorts de Guatemala. Ens han malmès la *Mare terra*, els aliments i la vida, perquè l'aigua no només és per beure; té esperit i ens connecta amb la naturalesa. Ho han fet sense consultar-nos i mitjançant una repressió ferotge.

Quins perjudicis causen a la comunitat?

Patim desplaçaments, l'aigua està contaminada amb cianur i moltes cases estan deteriorades a causa dels explosius que fan servir per obrir pous. També han introduït l'alcoholisme, amb el qual domestiquen la gent, i divideixen la comunitat expropiant terres i cooptant mà d'obra barata. Tot plegat, amb la cobertura de l'Estat, que canvia les lleis perquè les companyies operin amb absoluta impunitat.

L'accés d'Otto Pérez Molina a la presidència del país el gener de 2012 representa un cop dur per a les vostres aspiracions?

Pérez Molina és sinònim de repressió i mort, ja que va participar en les massacres contra el nostre poble. Ha de ser jutjat i, encara que no se'l condemni, per nosaltres, mai no tindrà cap autoritat política ni moral.

En aquest escenari, quines estructures adopteu?

A través del Consell de Pobles K'iche', coordinem 87 organitzacions i participem al Consell de Pobles Maies d'Ocident, un òrgan que s'entrellaça amb els pobles xinca i mestís. D'aquesta

manera, enfortim el nostre posicionament i promovem el *bon viure*, un model de vida segons el qual només prenem de la terra allò que necessitem, res més.

Com eviteu que el jovent no es llanci a la societat de consum?

Utilitzem eines pedagògiques com el *Popol wuj*, un llibre històric que explica els nostres principis ancestrals. Amb aquesta saviesa i la transmissió oral de les àvies, evitem que desconnectin de la *Mare terra* i esdevinguin mà d'obra barata o líders manipulats per la burgesia. Una labor necessària per ser autònoms com a pobles, però també com a éssers humans. Es tracta de cuidar-nos i protegir el territori, que no és de la nostra propietat, sinó del qual només formem part. Malauradament, el govern, els bancs i les empreses no entenen la nostra reciprocitat amb la natura (basada en la idea que tu ets jo i jo sóc tu). Ho veuen tot com una mercaderia.

Aquests processos inspiradors s'entenen més enllà de les comunitats?

Cada vegada més. Altres indrets de Guatemala ja fan consultes amb la finalitat d'autogovernar-se, preservar formes de vida sostenibles i cohesionar tots els seus membres. Jo mateixa puc afirmar que, si m'agafen, hauran de construir una presó per 15.000 persones i això m'esperona a continuar lluitant per un món millor. Només cal que, amb compromís i consciència, aquestes xarxes de vida es connectin entre si. ◀

Lolita Chávez

Portaveu del Consell de Pobles K'iche'

Lolita Chávez desborda una gran energia mentre parla de l'*utz kaslemal* (el *bon viure*), la forma harmònica amb què els pobles ancestrals de Guatemala plantejegen la vida en comunitat. Una cosmovisió amenaçada per un Estat que, des de fa dècades, permet que les multinacionals entrin als territoris per espremer els recursos naturals sense tenir en compte els impactes que això suposa. A causa de les agressions i d'un intent d'assassinat, Lolita va romandre un temps en *mort silenciada*, sense trobar el sentit de la vida, motiu pel qual va necessitar el sanejament i el suport del seu poble, que li va proporcionar aixopluc i tècniques curatives. "Altres companyes no han pogut superar-ho", explica. Passada una temporada, Chávez ha refet l'ànim i, amb altres lideresses maies del poble K'iche', denuncia l'explotació de què és víctima el moviment indígena a l'Amèrica Llatina i, alhora, reivindica els valors d'un *modus vivendi* respectuós amb la diversitat i la *Mare terra*.